

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**İqtidar Avropa
Parlamentini ilə
münasibətləri
bərpa edir**

yazısı səh.5-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 17 iyun 2016-cı il Cümə № 132 (6453) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezidentlərin Sankt-Peterburq görüşü ərəfəsində erməni təxribatları

ATƏT danışıqlardan kənarda saxlanıldı; politoloq **Şahin Cəfəri**: "Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesi tamamilə Rusiyanın inhisarındadır"

yazısı səh.5-də

"Bakı "Formula 1"ə hazırdır

yazısı səh.2-də

Türkiyə, bu gecə "bitdi" demə...

yazısı səh.13-də

Qarabağ savaşına düşən "atom bombası"

yazısı səh.9-də

Antiböhran Koalisiyası dağıldı

yazısı səh.4-də

Rusiya hərbi təyyarələrini Xəzər üzərinə qaldırdı

yazısı səh.9-də

Göyçayın sabiq icra başçısı Berlinə əməliyyata gedir

yazısı səh.4-də

ABŞ faizi qaldırmadı, Bakıda "dollar yığımları" dayanmadı

yazısı səh.12-də

Bakıda gürcülərdən ibarət oğru dəstələr niyə çoxalıb?

yazısı səh.14-də

Müxalifət liderləri Məhəmməd Hatəmidən danışdılar

yazısı səh.10-də

Ramazan ayının 11-ci günü

İftar 20.30. İmsaq 03. 08-dək (QMI)

11-ci günün duası: "İlahi, bu gün məni yaxşı əməllər etməyə həvəsləndir! Belə bir gündə, mənə günah və əxlaqsızlığa qarşı nifrət oyat! Mənə qəzəb və cəhənnəm atəşini haram et! Ey, pənahsızların ən ulu Pənahlı!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".

ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

İşğalçıya qarşı yeni qamçı-kökə siyasəti

RUSİYANIN ERMƏNİSTANA SİLƏH

ŞANTAJI - AZƏRBAYCANA 3 AYLIQ FÜRSƏT...

Kremlə forpostu arasında davam edən 200 milyon dollarlıq silah ixtilafının yeni pərdəarxası; Moskva həmin silahları indi də ortağ Hava Hücümündən Müdafiə Sistemi haqda sənədin ratifikasiyasından sonra vəd edir...

musavat.com
Toğrul İsmayil

yazısı səh.8-də

Qərb fondları Azərbaycana qayıdır: iqtidarın şərti nə?

Mehman Əliyev: "Hakimiyyət istəyir ki, həmin fondlar müstəqil QHT-lər, müxalif mövqeli təşkilatlarla deyil, onların tövsiyə etdiyi qurumlarla əməkdaşlıq etsin"

yazısı səh.6-də

Məhəmməd Məmmədov

Həbsdəki məşhur YAP funksioneri haqda yeni xəbərlər

yazısı səh.7-də

Əli Həsənov insan haqları və reket mediadan danışdı

yazısı səh.3-də

Rauf Mirqədirov: "Övladlarımdan ayrı yaşamaq ağırdır"

yazısı səh.7-də

Həsən bəy Zərdabının qızının qəbri ilə bağlı qalmaqal

Ötən aylarda Azərbaycan mətbuatının banisi Həsən bəy Zərdabının qızının qəbrinin tapıldığı və bərhad vəziyyətdə olduğu barədə məlumatlar yayıldı. Bugünlərdə məsələ yenidən gündəmə gəlib.

Belə ki, 40 ildən sonra Zərdabının qızı Qərib Soltanın məzarını tapan şəxs-AMEA-nın Fəlsəfə İnstitutunun əməkdaşı Xatirə Quliyeva "Kanal 13" internet televiziyasına verdiyi müsahibədə adıçəkilən məzarın bərhad vəziyyətdə olması ilə bağlı Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə, Tarix İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü Yaqub Mahmudova və digər müxtəlif aidiyyəti qurumlara müraciət etdiyini, lakin bigənə münasibətlə qarşılaşdığını bildirib.

Qarşı tərəfin də məsələyə mövqeyi gecikməyib. Yaqub Mahmudov musavat.com-a açıqlamasında qeyd edib ki, Həsən bəy Zərdabının qızının qəbri ilə əlaqədar Mədəniyyət və Turizm Nazirliyindən və ayrı-ayrı şəxslər tərəfindən heç bir müraciət edilməyib. Sitat: "Göstərilən xanımın mənə qarşı növbəti böhtan kampaniyasına qoşulmasına təəccüb etmirəm, çünki yaxşılıq etdiyim adamlardan pislik görməyə vərmişəm. X.Quliyevaya isə növbəti dəfə də yaxşılıq etməyə hazırım".

Bundan sonra Xatirə Quliyeva redaksiyamıza müraciət edərək tanınmış tarixçi alim, deputat Yaqub Mahmudova və müavininə dəfələri müraciət etdiyini və buna dair dəqiq sübutları olduğunu deyib: "Bu gün də həmin sübutları e-poçtu vasitəsilə ona yolladım və katibəsi ilə danışaraq direktora çatdırmasını xahiş etdim."

Doğrusu, Yaqub müəllimin bu məsələni dəqiq araşdırmadan mənə böhtançı deməsinin onun öz fikri kimi qəbul edə bilmirəm. Bunu Nazim Xəlilov edib. Halbuki mənim böhtan atmadığımı - yəni Yaqub müəllimə dəfələrlə müraciət etdiyimi onunla inboxesdakı yazışmalarımızı dəqiq təsdiqləyir. Qərib Soltanın məzarına diqqətə gəlincə, yanvardan bu günə kimi H. Zərdabi ruhuna ehtiramla müraciətlər edirəm. Məqalələr çap etdirir, çıxışlar edirəm. Diqqətə çatdırım ki, Tarix İnstitutu ictimailəşdirdiyim məzar haqqında rəy verməyə, bu məzar Nazirlər Kabinetinin 2001-ci il müvafiq qərarı ilə təsdiq edilmiş siyahıya daxil edilməyəcək və dövlət mühafizəsinə götürülməyəcək. Beləcə, məzar bərhad vəziyyətdə qalacaq. Bu isə bizim ölkəyə yaraşmır. Çünki bizim prezidentimiz ölkə jurnalistlərinə artıq 2-ci evi və məhz H.Zərdabi ruhuna ehtiramla onun banisi olduğu "Əkinçi"nin yarandığı gün verir. Xahiş edirəm, məzara rəy versinlər, məzar Nazirlər Kabinetində qeydə alınsın və heç olmasa təmir edilsin. Mən bu işə yalnız vicdanımın səsi ilə qatılmışam".

□ Xalidə GƏRAY

Hacı Məmmədovun həyat yoldaşı kimi təqdim olunan məhkumun kimliyi məlum olub

Amnistiyaya düşərək həbsdən azad edilənlər arasında Hacı Məmmədovun həyat yoldaşı Nailə Quliyevanın da olması barədə məlumatlar yayılıb. APA-nın əldə etdiyi məlumata görə isə amnistiyaya düşən şəxslərin arasında N. Quliyevanın olduğu barədə xəbərlərin heç bir əsası yoxdur. N. Quliyeva kimi təqdim olunan şəxs isə Tərənə Əliyevadır.

Ötən gün APA-nın əməkdaşı da amnistiyaya aktının icrasını izləyib. Qadın məhkumların saxlandığı 4 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində Amnistiya Aktının şamil olduğu məhkumlardan üçü azadlığa buraxılıb. Azadlığa buraxılanlar İradə Bayramova, Humay Əsədova və Tərənə Əliyevadır.

T. Əliyeva Cinayət Məcəlləsinin 180.1-ci maddəsi ilə (soyğunçuluq) cinayət törətməkdə təqsirli bilinərək 2 il 3 ay müddətinə azadlıqdan məhrum olunub. Cəzasının çəkilməmiş 6 ayından azad edilib.

Onu da qeyd edək ki, ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisələrində cəza çəkən ağır və xüsusilə ağır cinayətlərə görə azadlıqdan məhrum edilmiş şəxslərə amnistiya aktı şamil olunmur.

"Qaya Mətbuat Yayımları" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajımızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ön başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan
"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli
və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

İlham Əliyev: "Bakı" Formula 1"ə hazırdır

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev iyunun 16-da "Formula One Management"-in prezidenti Berni Ekkstounu qəbul edib.

Xaçmazlı iş adamını nəyə görə öldürüblər?

Xaçmaz rayonunda qətl hadisəsi baş verib. APA-nın məlumatına görə, Xaçmaz şəhəri, Mirzə Fətəli Axundov küçəsində yaşayan 1963-cü il təvəllüdü Məmmədov İlqar Rüstəm oğlu yaşadığı evdə qətlə yetirilib. Bildirilir ki, gecə saatlarında evə basqın edərək iş adamını çoxsaylı bıçaq zərbələri ilə öldürən şəxslər mənşədən pul aparıb. Onların evə həyətdə keşik çəkən itini öldürərək girdiyi də məlum olub.

İ.Məmmədovun həyatından daha əvvəl iki dəfə oğurluq edildiyinə görə o həyətdə it saxlayırmış.

Həmçinin məlum olub ki, iş adamı bir müddət əvvəl ailəsindən boşandığı üçün tək yaşayırmış. Onun keçmiş həyat yoldaşı və qızı Bakıya köçüblər. Hadisənin baş verdiyi küçədə və ətraf ərazilərdə təhlükəsizlik kameralarının çox olması səbəbindən hüquq-mühafizə orqanları görüntüləri izləməyə başlayıblar.

Azərbaycan və NATO əməkdaşlığı möhkəmləndirir

NATO-nun Varşavadakı sammitində alyansın Əfqanıstanda "Qətiyyətli dəstək" dinc missiyasının problemləri və perspektivləri müzakirə ediləcək.

Bu barədə "Trend"ə Polşa Xarici İşlər Nazirliyindən (XİN) bildiriblər.

XİN-dən bildiriblər ki, müzakirələrdə Azərbaycan nümayəndə heyəti də iştirak edəcək.

Polşa XİN-dən qeyd ediblər ki, sammitdə NATO-Azərbaycan ikitərəfli əməkdaşlığının digər həlledici aspektləri də müzakirə olunacaq.

Bakıdan Məşhədə aviareys açılacaq

Yaxın vaxtlarda Bakıdan İranın Məşhəd şəhərinə aviareysin açılması planlaşdırılır.

Bunu jurnalistlərə açıqlamasında İranın "ATA Airlines" şirkətinin Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbəri Nader Şayesti bildirib.

Onun sözlərinə görə, artıq bu marşrutla uçuşların təşkili məqsədi ilə zəruri lisenziya alınır.

"Hazırda uçuşların həyata keçirilməsi üçün hazırlıq işləri aparılır. Bu ilin sonuna kimi aviareysin yerinə yetirilməsinə başlanılması nəzərdə tutulub", - deyərək şirkət rəsmisi əlavə edib.

Virtualaz.org-un məlumatına görə, B. Ekkstoun «Formula 1» yarışının Bakıda yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu vurğulayıb. O bu tədbirin Bakıda keçirilməsinin Azərbaycanda gedən inkişaf prosesləri ilə bağlı məlumatların dünyada yayılması işinə xidmət edəcəyini vurğulayıb. B. Ekkstoun Azərbaycanın «Formula 1» ailəsinə daxil olmasından məmnun qaldığını deyib.

Beynəlxalq tədbirlərin təşkil baxımından ölkəmizin yaxşı təcrübəyə malik olduğunu deyən dövlət başçısı «Formula 1» yarışının keçirilməsi üçün paytaxtın artıq hazır olduğunu bildirib. Prezident yarım milyardlıq auditoriyası ilə maraqlı doğuran və dünyanın məşhur idman yarışlarından olan «Formula 1»-in keçirilməsi münasibətilə əhali arasında yüksək əhval-ruhiyyənin olduğunu vurğulayıb.

"Biz Bakının gözəlliyi və ölkəmizin inkişafı ilə bağlı dün-

yada daha çox məlumatın yayılmasında maraqlıyıq" deyən dövlət başçısı bu baxımdan ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq tədbirlərin önəmini qeyd edib, son vaxtlar Azərbaycana gələn turistlərin sayının artmasını sevindirici hal kimi dəyərləndirib.

«Formula 1» yarışının əhəmiyyətinə toxunan prezident Azərbaycana daha çox turistlərin gəlməsi üçün tədbirlər yaxşı imkan yaratdığını vurğulayıb. Dövlət başçısı qeyd edib ki, turistlərin Azərbaycanda sayının artması daha çox insanın təkə Bakıda deyil, ölkənin digər bölgələrində gedən inkişaf prosesləri ilə bağlı dolğun informasiya əldə etmək imkan yaradır.

O, «Formula 1» yarışının bu baxımdan böyük önəm daşdığını vurğulayıb.

Görüşdə əməkdaşlığa dair məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Sabiq nazirin şikayəti təmin edilməyib

Bakı Apelyasiya Məhkəməsində həbsdə olan sabiq nazir Nicat Quliyevin şikayəti üzrə məhkəmə prosesi keçirilib. Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbəərə görə, məhkəmə şikayəti təmin etməyib.

Qeyd edək ki, Nicat Quliyev Cinayət Məcəlləsinin 228.1-ci (qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı (yivsiz odlu ov silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla) partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirmə) maddəsində nəzərdə tutulan cinayəti törətməkdə şübhəli bilindiyyə görə, 2013-cü il avqustun 7-də tutulub. Abşeron Rayon Məhkəməsinin hökmü ilə N.Quliyev 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Sumqayıt Apelyasiya Məhkəməsi isə hökmdən təqsirləndirilən şəxsin verdiyi apelyasiya şikayətini təmin etməyib. Bundan sonra kasasıya şikayəti verilib. Şikayətdə onun bərəsində olan cinayət işinin ləğv edilməsi, azadlığa buraxılması istənilib. Lakin Ali Məhkəmə də şikayəti təmin etməyib. Bir müddət əvvəl o, vaxtından əvvəl cəzadan azad olunması barədə ərizə ilə Xəzər Rayon Məhkəməsinə müraciət edib. Məhkəmə onun ərizəsinin təmin etməyib. Apelyasiya şikayəti həmin qərardan verilib.

N.Quliyev 1993-95-ci illərdə Azərbaycanın xarici iqtisadi əlaqələr naziri vəzifəsini müvəqqəti icra edib. Sonra Acarıstanaya gəlib, 2004-cü ilədək prezident Aslan Əbədşinin müşaviri postunda çalışıb. Bundan sonra Azərbaycan qayıdıb, Türkiyə və Azərbaycanda bizneslə məşğul olub.

N.Quliyev 2005-ci il oktyabrın 19-da da həbs edilib. Ona qarşı dövlət çevrilişinə cəhdde iştirak maddəsi ilə ittiham irəli sürülsə də, az sonra azadlığa buraxılıb.

XİN Qarabağ separatçıların liderinin Brüsselə səfərinə münasibət bildirdi

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) Bako Saakyanın Brüsselə səfərinə münasibət bildirdi.

XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev deyib ki, Azərbaycan Respublikasının Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş ərazilərində yaradılmış qondarma rejimin təmsilçisi kimi özünü təqdim edən Bako Saakyan adlı şəxsin Brüsselə gətməsi mahiyyət etibarilə turist səfərindən başqa bir şey deyil: "Brüsseldə olduğu dövrdə Bako Saakyan adlı şəxs Belçika Parlamentinin Ermənistan üzrə dostluq qrupunun rəhbəri El van Hoof, yerli Flamand qanunverici orqanının üzvü və köhnə dostu Karl Vanlouve ilə fərdi əsasda görüşüb. Radikal tənqidi və İslamofob baxışlara malik olan Karl Vanlouve dəfələrlə Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə qanunsuz səfər edib və buna görə də "arzuolunmaz şəxslər" siyahısına daxil edilib. Azərbaycan Respublikasının Belçika Krallığında səfirliyinin etirazına cavab olaraq, Belçika Parlamenti və Flamand qanunverici orqanından bu görüşlərin heç bir halda rəsmi xarakter daşmadığı və yalnız şəxsi əsasda baş tutduğunu bildirilib.

Ermənistan Respublikasının diplomatik pasportu ilə hərəkət edən Bako Saakyan adlı şəxs Şengen vizaasının alınması prosesində öz şəxsiyyəti və daimi yaşayış ünvanı haqqında yanlış məlumat verir. Narazılıq doğuran hal odur ki, Şərq Tərəfdaşlığı proqramında iştirak edən digər ölkələrin halında Şengen vizaasının alınması prosesində bu kimi fərdlərə qarşı səfər sanksiyası tətbiq edilmiş halda, saxta sənədlər təqdim etməsinə və yanlış məlumat verməsinə baxmayaraq, Bako Saakyana Şengen vizaası rəsmiləşdirilir.

Bu bir daha onu sübut edir ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrinin iştirakı ilə Yvanada prezidentlər səviyyəsində keçirilmiş görüşdən sonra münasibətin həlli üzrə substantiv danışıqlara başlamaq və qəbul edilməz olan status-kvononun dəyişdirilməsi üçün addımlar atmaq əvəzinə Ermənistan tərəfi bu kimi tənqidi əməllərlə münasibətin danışıqlar yolu ilə həllinə yenə də xələl gətirməyə çalışır".

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

● Yunun 16-da Milli Məclisdə (MM) parlamentin İnsan hüquqları komitəsinin təşəbbüsü ilə "18 iyun Azərbaycan Respublikasında İnsan hüquqları Günü" mövzusunda dinləmələr keçirilib.

Dinləmələrdə deputatlar, qeyri-hökumət təşkilatlarının (QHT) təmsilçiləri, ombudsman, Prezident Administrasiyasının (PA) ictimai-siyasi şöbəsinin müdiri Əli Həsənov iştirak edib. Tədbiri açan MM sədrinin müavini Bahar Muradova bildirib ki, son illərdə parlament tərəfindən çox gözəl bir ənənə formalaşdırıb, ölkəni və dünyanı əhatə edən müxtəlif məsələlərə bağlı ictimai müzakirələr, dinləmələr təşkil olunur. "Bu, həm də ictimaiyyətlə, qeyri-dövlət təşkilatlarının təmsilçiləri ilə öz-özlüyündə məsləhətləşmə xarakteri daşıyır. Biz burada mövcud vəziyyətlə bağlı durumu dinləyir, öz istəklərimizi ifadə edirik, eyni zamanda bu müzakirələrdən səmərəli şəkildə faydalanmağa çalışırıq".

"SSRI-də əmək, sosial hüquqlar əksini tapmışdı, ancaq ümumilikdə insan hüquqları ritorikadan başqa bir şey deyildi". Bu fikirləri isə Milli Məclis Aparatının rəhbəri Səfa Mirzəyev deyib. Aparatı rəhbəri insan hüquqlarının daim inkişaf edən sahə olduğunu vurğulayıb: "Hər yeni nəsil yeni problemlər gətirir. İnsan hüquqları ilə məşğul olan insanlar heç vaxt sakit dura bilməzlər və biz də bu problemləri həll etməliyik. Mən seviniyəm ki, Azərbaycanda çoxlu sayda QHT yaranıb və insanlar üçün çalışır. Ölkə rəhbərliyi də insan hüquq və azadlıqları sahəsində problemlərin həllini diqqətdə saxlayır. Qeyd etmək istəyirəm ki, Milli Məclis Aparatı insan hüquqlarına zidd olan heç bir qanunu qəbul etməyəcək".

Prezidentin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, Prezident Administrasiyasının İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov isə bir sıra aktual məsələlərə toxunub: "Müstəqillik illərinin ilk vaxtlarında Azərbaycan xalqının hüquq və azadlıqları pozulub. Azərbaycan torpaqları Ermənistan tərəfindən işğal edilərkən insanların hüquq və azadlıqları pozulub. Bir milyona yaxın insan yurd-yuvalarından çıxarılıb. Təəssüf ki, beynəlxalq təşkilatlar buna qiymət vermir". Report.az-ın xəbərinə görə, PA rəsmisi bildirib ki, Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsindən sonra təmin edilən ictimai-siyasi sabitlik demokratik və hüquqi dövlət quruculuğunun başlanmasına şərait yaratdı: "Xaos və anarxiyanın, vətəndaş cəmiyyəti müharibəsinin aradan qaldırılması ölkənin inkişafına təkan verdi".

Ə.Həsənov qeyd edib ki, Azərbaycanda jurnalistlərin fəaliyyəti üçün münbit şərait

Əli Həsənov insan haqlar və reket mediadan danışdı

Milli Məclisdə insan hüquqları ilə bağlı dinləmələr keçirildi; "Nazir mənə zəng edib dedi ki..."

Əli Həsənov: "Azərbaycanda məmurun məsuliyyəti olduğu kimi, jurnalistlərin də məsuliyyəti var"

var: "İndi media orqanı təsis etmək çox asandır. Media orqanı yaratmaq istəyən şəxs Ədliyyə Nazirliyinə müraciət edir və 7 gün müddətinə ona cavab verilir. Azərbaycanda sosial şəbəkələrdən də istifadə genişləndirilib. Ölkə əhalisinin 75 faizi gündəlik internet istifadəçisidir. Ölkədə 1 milyon 200 min nəfər facebook sosial şəbəkəsindən istifadə edir. Bütün bunlar Azərbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsini göstəricisidir".

Prezidentin köməkçisi vurğulayıb ki, Azərbaycanda şəhər və rayon icra hakimiyyətləri sərbəst toplaşma azadlığını təmin etmək üçün mitinqlərin keçirilməsi üçün əlverişli qapalı və açıq yerlər ayırır: "Azərbaycanda 55 siyasi partiya, 3 mindən çox qeyri-hökumət təşkilatı dövlət qeydiyyatına alınıb. Azərbaycan hökuməti qeyri-hökumət təşkilatlarının sərbəst fəaliyyəti üçün bütün addımları atır, onların maliyyələşməsinə həyata keçirir".

Prezidentin köməkçisi medianı məsuliyyətli olmağa da dəvət edib. (gün.az) Dövlət rəsmisi bu yaxınlarda onunla bir nazirin arasında olan di-

aloq haqqında danışdı. "Bugünlərdə bir nazir mənə zəng edərək qəzetlərdən birində onun təhqir olunduğunu bildirdi. Həqiqətən də həmin yazı başdan ayağa böhtan idi. Mən də ona təklif etdim ki, məhkəməyə müraciət etsin. O da dedi ki, "işimi-gücümü atıb məhkəməyə müraciət etməyəcəm ki..." Sonra maraqlanıb öyrəndik ki, həmin jurnalist haqqında ən azı 15 məhkəmə işi var. Nə edək, bu adam özünü deliöğlanlığa vurub. Azərbaycanda məmurun məsuliyyəti olduğu kimi jurnalistlərin də məsuliyyəti var və bu məsələlərdə hər kəs öz məsuliyyəti çərçivəsində hərəkət etməlidir", - Ə.Həsənov deyib.

Ə.Həsənov qeyd edib ki, bu gün reketçiliklə məşğul olan jurnalistlər az deyil: "Bunu siz də bilirsiniz. Bu anlamda insan hüquqları sözün həqiqi mənasında ictimai davranış normasının dolğunluğundan, təkmilliyindən asılıdır. İctimai davranış normaları hamımızın qanun səviyyəsinə çıxardığımız, o cümlədən normal sayılan davranış qaydalarıdır. Jurnalistin, millət vəkiliyin və digərlərinin davranış qaydaları var. Davranış normalarının or-

taq xətti məhz insan hüquqlarının təmin olunması üçün dolğun şəraitin yaradılmasıdır. Hakimiyyət qanadı olaraq, həm qanunverici orqan olaraq daxil olan təşəbbüsləri və təklifləri ümumiləşdirib ümumi ictimai davranış qaydaları səviyyəsinə qaldıraraq qanunvericilik təsviri kimi həyata keçiririk. Biz icra orqanları maksimum şəkildə çalışırıq ki, həm qa-

nunlarda təsbit olunmuş, həm də təsbit olunmamış, vətəndaşlardan gələn fikirləri ümumiləşdirib cəmiyyətin dolğun idarəçilik ilə bağlı məsələləri həll edək.

Məhkəmə hakimiyyəti müvafiq olaraq vətəndaşların məhkəməyə azad müraciət etmək hüququnu dolğun təmin etməli, insanların icra, qanunvericilik strukturundan və QHT-lərdən şikayət etmək hüququnu dolğun təmin etməlidir".

İşğalçı Ermənistan dövləti tərəfindən Kəlbəcər rayonunda Şahbaz Quliyev və Dilqəm Əsgərov girov götürülüb, bir vətəndaşımız isə qətlə yetirilib. Hər iki şəxsin azad edilməsi istiqamətində komissiya tərəfindən aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlarla iş davam etdirilir. **Bunu isə Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının İşçi Qrupunun rəhbəri İsmayıl Axundov deyib. (APA)**

İ.Axundov bildirib ki, bu il aprelin 2-5-də itkin düşmüş hərbiçilərlə bağlı İşçi Qrupu fasiləsiz iş rejimində çalışıb: "Hələk olmuş 19 erməni hərbiçinin meyiti qarşı tərəfə verilib, 13 Azərbaycan hərbiçisinin meyiti alınıb. Onun sözlərinə görə, hazırda İşçi Qrupu Ermənistanın insan haqlarını pozması məsələsini beynəlxalq təşkilatlarda gündəliyə gətirməyə çalışır:

"Bu məqsədlə GUAM-a da müraciət edilib. GUAM-da İşçi Qrupun yaradılması da nəzərdə tutulub. Hazırda 3803 nəfər əsir və girov kimi komissiyada qeydiyyatdadır, onlardan 252 nəfəri qadın olmaqla, 709 nəfəri mülki şəxsdir. Ermənistan tərəfi əsir və girovlarla bağlı statistikanı gizlədir, inkar edir. Bununla belə, komissiya əsir və girovların azad edilməsi istiqamətində fəaliyyətini davam etdirir".

□ E.PASASOY

Viiiiii - 900 manat uçdu, getdi

Samir SARI

Tam səmimi deyirəm, "Formula-1" yarışlarının treki ofisimizin qabından, eyvanımızın altından keçər, pilotlar da avtomobillərini çıxırda-çıxırda şütüylər, seyidin cəddi haqqı, bir dəfə belə pəncərədən baxmaram ki, görüm onlar orda nə qayırlar.

Bunu futbola baxmaqdan ötrü vurub Kiyevə, Brüsselə getməyə ərinməyən adam yazır. (Futbol başqa dünyadır, bunu bilirsiniz). Yeni idman oyunlarını xor gördüyüm yoxdur, hətta bekar olanda su polosuna, qılınc oynadınların yarışına da baxa bilərəm (hərçənd hər dəfə düşünürəm ki, "Makarov", "Kolt", "TT" olan yerdə qılınc oynatmaq nəyə lazımdır, qılınc-qalxan dövrü Koroğlunun qoca vaxtlarında qurtarıb gedib).

İntəhası, heç cür anlamıram ki, maşın ötürmənin nəyi maraqlıdır və harası idmandır. Düzdür, bu da adamdan bacarıq tələb edən işdir, amma uğurlu pilot olmaq üçün adamdan tələb olunan qabiliyyətlər fərqlidir. Onlardan ən böyüyü isə qorxmazlıqdır. Dəlicesinə qorxmazlıq. Ölümə qorxmırsa yaxşı pilot ola bilərsən. Bu da ki, hər adama qismət olan şey deyil. Əksi də ola bilər. Məsələn, ölkəmizin qəbristanlıqları gənc və uğursuz pilotların məzarları ilə doludur.

O necə idmançılıqdır ki, onların ən yekəsi Mixail Şumaxer idi, iki il qabaq xizək sürərkən yıxıldı, zədələndi, bir ilə yaxın komada qaldı. Təşəvvür edin ki, saatda 250 km-lə maşın idarə edən adam 50-60 km/saat sürətlə xizək sürə bilmədi.

Əlbəttə, başqalarının da başqa cür düşünmək haqqı var. Bu, zövq məsələsidir. Elə adamlar da var ki, gecə saat 3-də küçədə şütüyən maşının səsinə yuxulu-yuxulu ayırd edə bilər ki, o keçən "Ferrari"ydi, yoxsa "Porşe".

"Formula-1" elə adamların şousudur, 300, 500, 900 manat verib bilet alsınlar, çıxıb otursunlar bir qəlbə yerdə, vıylıqla keçən, döngələrdə təkərlərini asfaltda qıncırdadı, cüyüldədən avtomobillərə baxsınlar, rıqqətə, ehtizaza gəlsinlər.

Yaşlı nəsəl elə mənşərlərdən və o cür səslərdən çox qorxur, hətta evində oturduğu yerdə küçədən o cür səs gələndə deyirlər, Allah, sən özün saxla, o maşındakılara rəhm elə. (Hərçənd Allah neyləsin, ABC əyləci onun əlində deyil axı).

Yeni dünyanın hər tərəfində o qədər pulu mərkəzi küçələrdə fırfıra kimi fırlanan avtomobillərin ötürməsinə və rən adamlar var. Bizdə də olmamış deyil. Ancaq belə bir gerçəklik də var ki, bizdə o cür şou həvəskarları çox olsa da, o bahalıqda bilete pul verəcək adamlar çox deyil.

Qəsəbələrdə, kəndlərdə minlərlə gənc var ki, maşından, sürətdən ötrü ölürlər, amma heç vaxt maşınötürmə yarışına canlı baxmaq üçün 900 manat verməzlər. Birincisi, ona görə ki, bu pul onlarda yoxdur, ikincisi, o qədər pulları olsa, gedib köhnə bir "07" alar, bir az ora-burasını yığdırar, qabağını qaldırar, təkərini qaraldar, sonra da yola çıxıb ötürərlər.

Bəlkə də vaxtında pul-paraları, maşınları olsaydı, indi o uşaqlar burda Hamiltonla-filanla yarışardı... Lənət olası kəsibçilik.

Amma bir şeyə şükür etmək olar ki, xaricdən pilot gətirib, milliləşdirib öz adımızdan yarışlara buraxmırıq. Görünür, bu ya mümkün deyil, ya da indiyədək ağılımıza gəlməyib. Arzu edək ki, bu cümlə ideya rolunu oynamasın. Yoxsa koreyalı hokkeyçi qızları gətirib, soyadlarını dəyişib Əliyeva, Quliyeva, Məmmədova edərək, ot üstündə oynadığımız kimi, italyan, ispan, alman pilotları da gətirib magistrallara buraxacağıq, hərəsi də bir baqaj dolusu pul alacaq.

Sizə deyim ki, özgə hininin xoruzuna ümid etmək effektiv iş olduğu kimi, başqa ölkələrin idmançılarıyla olimpiadada, müxtəlif çempionatlarda təmsil olunmaq da gərəksiz şeydir. Budur, ölkəmizi təmsil edən ağır atletlərin hamısı ard-arda dopinq istifadəçisi çıxırlar və onları, oxumuş adamlar demişkən, diskvalifikasiyaya edirlər. Başqa sözlə, bu işə qoyduğumuz maya batır.

Salamatı odur ki, nəyi bacarırsanız, hansı idmanda uğurluysanız onu (bir də futbolu) inkişaf etdirək. Bizdə ilin 11 ayında qar, buz yoxdursa, gedib İslandiyanın, Norveçin, Finlandiyanın xizəksürənləri ilə yarışa bilməyəcəyik.

Bizimki gülüşdür, qaydasız döyüşdür, tək bətk davalardır, dirədiyemdir, çiling-ağacdır...

Antiböhran Koalisiyası dağıldı

Qurum üzvləri bildirirlər ki, koalisiya istənilən effekti verməyib və artıq aktuallığını itirib

Müxalifətin Antiböhran Koalisiyası dağılmaq təhlükəsi qarşısındadır. Artıq ADP koalisiyadan çıxmağa qərar verib. Quruma daxil olan digər partiya və təşkilat sədrləri isə ADP-nin qərarını dəstəkləmədiklərini bildiriblər.

Azadlıq Partiyasının sədri Əhməd Oruc məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, Antiböhran Koalisiyasından ADP-dən qabaq Ümid Partiyası da çıxıb: "Ümid Partiyası qurumdan getməsi ilə bağlı əsaslı səbəb göstərmədi. Xırda əsasnamə məsələlərinə görə etiraz etdilər. ADP sədrinin isə fikri ilə razıyam ki, koalisiya aktuallığını itirib. ADP faktiki uzun müddət müşahidəçi qismində idi. Faktiki böhran siyasi səhnədən çıxıb. Böhranla bağlı artıq cəmiyyətdə heç bir gözlənti yoxdur. Hakimiyyət məhərdətə böhranın ağırlıqlarını millətin üzərinə yüklədi. Ölkədə həyat səviyyəsi bir neçə dəfə aşağı düşdü. Antiböhran Koalisiyasının bu məsələləri ortadan götürmək istiqamətində heç bir addımı yoxdur. Nə bir mitinq keçirir, nə millətin diqqətini cəlb edən ideyalar ortaya qoyur. Üstəlik, ölkədə iki əsas müxalifət partiyası bu koalisiyaya qatılmadı, faktiki boykot etdilər, eyni zamanda koalisiyanın əleyhinə təbliğat apardılar. Koalisiya da istənilən ef-

fekti vermədi və artıq aktuallığını itirib". Onun sözlərinə görə, hələ ki koalisiyada altı partiya fəaliyyətini davam etdirir.

KXCP sədrinin müavini Xəzər Teyyublu isə qeyd edib ki, qərar ADP-nin daxili qərarıdır və buna ancaq təəssüf etmək olar: "İstəməzdim ADP koalisiyadan ayrılınsın. Müxalifətin bir yerdə olmasına ehtiyac var. Bir yerdə olmaq daha vacibdir, nəinki koalisiya yaradıb altı ay sonra oradan çıxmaq".

"AĞ blok"un təsisçilərindən Tural Abbaslı isə deyib ki, ADP-nin getməsi təəssüf doğurur, ancaq bu, dağılma anlamına gəlməməlidir: "Növbəti toplantıya qədər bu məsələ açıq qalır. Yenə müzakirə ediləcək. Ehtimal edirəm ki, qərar dəyişə bilər. Zəhmətə Azərbaycanda müxalifətin vəziyyəti ağırdır və belə vəziyyətdə pərən-pərən düşməyin, ayrılmağın mənası yoxdur. Yəqin ki, Sərdar bəyi narahat edən suallara cavab tapılmağa çalışılacaq".

AzDP sədri Sülhəddin Əkbər isə bildirib ki, o, heç za-

man koalisiyada təmsil olunmayıb, bu səbəbdən baş verənlərə münasibət bildirməz: "Biz ancaq tədbirlərdə, iclaslarda iştirak etmişik. Heç vaxt koalisiyanın üzvü olmamışıq, çıxış üçün xahiş edirdilər, gəlib çıxış edib getmişəm".

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirib ki, ADP İdarə Heyətinin üzvlərinin bir çoxu Antiböhran Koalisiyasını öz vəzifəsini yerinə yetirmiş bir təşkilat kimi görür. Ona görə də bu qurumda qalmamağın daha doğru olduğunu düşünür: "Əslində ADP Antiböhran Koalisiyasında müşahidəçi qismində iştirak edib. İndi partiya da belə bir fikir var ki, biz orada müşahidəçi qismində fəaliyyəti-

mizi də dayandırmaq. Bu dəqiqədir. Məsələ partiyanın İdarə Heyətində müzakirə olunub. İdarə Heyətində ümumi qərar var ki, ADP Antiböhran Koalisiyasında fəaliyyətini dayandırсын".

Qeyd edək ki, 10-a yaxın partiyanın, bir neçə ictimai təşkilatın və tanınmış şəxslərin üzv olduğu Antiböhran Koalisiyası ötən ilin dekabrında mandatın ikinci devalvasiyasından

sonra ölkədə iqtisadi böhranın yarandığı əsas göstərilərək təsis edilib. İndiyə qədər bu qurumun böhran əleyhinə bir neçə böyük tədbiri keçirilib, təkliflər paketi hazırlanıb və hökumətə təqdim edilib. 5 aydan artıq fəaliyyət göstərən Antiböhran Koalisiyasının rəhbərliyinin heftədə bir dəfə iclasları keçirilir. Qurum indiyədək hər hansı etiraz aksiyası keçirməyib.

□ RÖYA RƏFİYEVA

Göyçayın sabiq icra başçısı Berlinə əməliyyata gedir

Mübariz Ağayev: "Prezident məni başa düşdü və dedi ki, get, müalicə olun"

Bir neçə gün əvvəl bir sıra KİV-də Göyçay Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Mübariz Ağayevin rayon icra başçısı vəzifəsindən azad olunduğundan sonra kənd təsərrüfatı nazirinin müavini vəzifəsinə təyin olunması haqda xəbər yayılmışdı. Daha sonra nazirlik rəsmisi KİV-ə açıqlamasında onlarda belə məlumatın olmadığını bildirmişdi.

Məsələni diqqətdə saxlayan Bizimyol.info saytı Mübariz Ağayevin özü ilə əlaqə saxlaya bilib. Eks icra başçısı saytımıza açıqlamasında yayılan məlumatın yalan olduğunu bildirib. "Bu, yalan və məni istəməyən insanların uydurmasıdır. Mən öz istəyimlə işimdən uzaqlaşdırılmışam. Cənab prezidentdən xahiş etdim ki, məni vəzifəmdən azad etsin. Səhhətimdə problemlər var. Üç gün sonra Berlinə gedirəm, əməliyyat olunacam. Allah cənab prezidentin canını sağ ələsin, məni başa düşdü və dedi ki, get, müalicə olun, sən bizə sağlam lazımsan. Üç dəfə Almaniyada əməliyyat olunmuşam. Hər dəfə gedəndə rayon qalırdı sahibsiz, belə olmazdı. Əməliyyat olunub qayıdım, insallah, hər şey yaxşı olar".

Bu gün sabiq milli təhlükəsizlik nazirinin məhkəməsidir

Vəli Əsgərovu vətənə xəyanətdə ittiham etmək istəyirlər; sabiq naziri Vasif Talibovun qardaşının gözləri qarşısında döyüblər iddiası var!

Bu gün-iyunun 17-də Naxçıvan Hərbi Məhkəməsində Naxçıvan Muxtar Respublikasının həbsdə olan sabiq milli təhlükəsizlik naziri, general-leytenant Vəli Əsgərovun işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdiriləcək. Qapalı keçirilən prosesdə ləğv olunmuş Naxçıvan MTN-in əməkdaşları şahid qismində dindiriləcəklər. Məhkəməyə hazır olma prosesinin qapalı keçirilməsi haqda qərar verilib. Prosesə sədrlik edən Naxçıvan Hərbi Məhkəməsinin sədri Qasım Əliyev bu qərarı iş üzrə məhkəmə araşdırmaları zamanı dövlət sirrinin yayılması ehtimalı ilə əsaslandırır. Amma ictimai müzakirələrdə məhkəmənin qapalı keçirilməsi V.Əsgərova elan olunan qanunsuz dinləmə ittihamı ilə əlaqələndirilir. Bildirilir ki, V.Əsgərova verilən bu ittiham Naxçıvan Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovun və onun yaxın ətrafının dinlənilməsinə əsaslanır. Lakin bu məqamın rəsmi sənədlərdə əks edilməməsi, gizli saxlanması üçün digər şəxslərin dinlənilməsi rəsmiləşdirilib.

V.Talibovun bu məqamda görə V.Əsgərova son dərəcə aqressiv yanaşdığı, onun Naxçıvan prokuroru Səbuhi Şahverdiyev tərəfindən şəxsən döyülməsinin də bununla əlaqəli olduğunu vurğulanır. Qeyd edək ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası prokurorunun müavini V.Talibovun qardaşı Məhərrəm Talibovdur. Naxçıvan prokuro-

runun V.Əsgərovu M.Talibovun gözləri qarşısında döyüldüyü də yayılan məlumatlar sırasındadır.

Vəli Əsgərovun V.Talibovu dinləməsi haqda iddiaları Naxçıvan rəhbərliyində sabiq nazirin Ali Məclis sədrinə qarşı xəyanəti kimi dəyərləndirirlər. Belə məlumatlar dolaraq ki, V.Talibova xəyanət etmiş V.Əsgəro-

va daha bir ittiham - vətənə xəyanət ittihamı hazırlanır. Sabiq nazirin daha bir ittihamla üz-üzə qalacağı bildirilir.

V.Əsgərovun vəkili Vüqar Xasayev deyir ki, müvəkkilinə əlavə ittihamların verilməsi haqda məlumatlar doğru deyil: "Vəli Əsgərov verilmiş ittihamlar üzrə özünü təqsirli bilmir.

Vətənə xəyanət ittihamı haqda deyilənlər də doğru deyil. Hazırda məhkəmə gedir. İş üzrə şahidlər dindirilir".

Vəkil məhkəmə qapalı keçirildiyindən prosesin gedişatı haqda danışmaq istəməyib. Deyib ki, şahidlərin arasında V.Əsgərovun işçiləri çoxluq təşkil edir: "Biz dəfələrlə vəsa-

tət qaldırılmış ki, işdəki sənədlərin surəti müdafiə tərəfinə təqdim olunsun. Buna baxmayaraq, heç bir əsas gətirmədən bizə sənədlərin surətini vermirlər".

Qanunsuz dinləmə ittihamı ilə bağlı ortaya konkret faktların qoyulub-qoyulmaması haqda suala vəkili "bu haqda nəse desək, məhkəməyə təzyiqliki kimi qiymətləndiriləcək" cavabını verib. Vəkili deyib ki, müvəkkilinə hazırda təzyiqliki yoxdur: "Görüşməyə maneələr yarıdır. Konfedensial ünsiyyət hüququmuz tapdanır. Vəli Əsgərovun qohumlarına təzyiqlərə ara verilib. Amma əmlakları, rüşvət olaraq əllərindən alınan pullar geri qaytarılmayıb".

Vəkili ümumilikdə məhkəmənin gedişatı haqda bunları deyib: "Hər bir halda məhkəmədir. Məhkəmə istintaqı zamanı bizə suallar verməyə imkan verilir. Verdiyimiz vəsatətlər birmənalı olaraq təmin edilmir".

Qeyd edək ki, sabiq nazirin vəkili Eldar Mahmudov vəzifədə olarkən Vəli Əsgərova Naxçıvan Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovu və ailə üzvlərini dinləməsi tapşırğını verdiyini, lakin sabiq nazirin tapşırığa əməl etmədiyini açıqlayıblar. Deyiblər ki, V.Əsgərov tapşırığının icrasından imtina edəndən sonra Eldar Mahmudov onun barəsində kompromat material yığmağa başlayıb. Guya Vəli Əsgərov Bakıya vəzifəyə gəlmək istəyir. Bu səpkili dezinformasiyanı Vasif Talibova ötürüb.

Bundan sonra Vəli Əsgərovun başına bu oyunlar gəlib. Vəli Əsgərov 15 il Naxçıvanın milli təhlükəsizlik naziri olub. Həbsdən bir neçə ay əvvəl general-leytenant rütbəsi verilib. Eldar Mahmudov milli təhlükəsizlik naziri postundan çıxarılandıqdan sonra onun postuna V.Əsgərovun namizədliyi müzakirə olunub. Vəkilləri bildiriblər ki, onun barəsində çirkin kampaniyaya bundan sonra başlanıb, özünü həbs edib yaxınlarının əmlaklarını əllərindən alıblar, 50-yə yaxın qohumu işdən qovulub.

V.Əsgərovun nazirliyi dövründə Naxçıvan MTN öndə gedən repressiv orqan kimi ad çıxarıb, orada ictimai fəallər, jurnalistlərə qarşı zorakılıqlara yol verilib, şantaj olunub, Naxçıvan sakinlərinin bir neçəsi qurumdakı dəhşətli işgəncələrin sonucunu olaraq dünyalarını dəyişiblər.

Xatırladaq ki, V.Əsgərov Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2-ci - mənimsəmə və ya israf etmə, külli miqdarda törədildikdə, 308.1-ci - vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə və 309.1-ci vəzifə səlahiyyətlərini aşma maddələri ilə ittiham olunub. Bir neçə gün əvvəl isə bu maddələrlə yanaşı, V.Əsgərova telefon danışıqlarını qanunsuz dinləməyə görə CM-in 302.2 - əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqda qanunvericiliyi pozma maddəsi ilə də ittiham elan edilib.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin Sankt-Peterburq görüşü ərəfəsində işğalçı ölkə yenidən tərxiatçı mövqeyə əl atmaqdadır. İyunun 15-də düşmənin açdığı atəş nəticəsində Azərbaycan ordusu daha bir şəhid verib. Apreldə itirdiyi əraziləri geri qaytarmayınca danışıqlarda iştirak etməyəcəyini iddia edən işğalçı bu arzusuna çatmadığını görüb hər vəcdlə cəbhədə gərginlik yaratmağa, danışıqların növbəti raunduna üstün mövqedə getməyə çalışır.

Bundan əlavə, işğalçı ölkənin bütün gücü ilə separatçı rejim təmsilçilərini danışıqlarda tərəf kimi tanıtmaya yönəlmiş cəhdləri də müşahidə olunur. "Dağlıq Qarabağ danışıqlarının tamhüquqlu iştirakçısı olmalıdır. Əks təqdirdə, biz qapını örtməliyik",- deyər Ermənistan parlamentinin vitse-spikeri Eduard Şarmazanov İrəvanda jurnalistlərə açıqlamasında deyib (ANS). O bildirib ki, Dağlıq Qarabağın danışıqlarda iştirakı üçün zəmanət verilməlidir. "Biz Dağlıq Qarabağın danışıqlarda tamhüquqlu iştirakçı olması ilə bağlı dəfələrlə fikirlər səsləndirmişik. Düzdür, Dağlıq Qarabağ danışıqlarında tamhüquqlu olmasa da iştirak edir. Təsadüfi deyil ki, həmsədrlər son mərhələdə Qarabağın danışıqlarda iştirakının əhəmiyyətini vurğulayıblar. Qarabağsız bu problemi həll etmək mümkün deyil" - Şarmazanov bildirib.

Bundan əvvəl də bir neçə dəfə Ermənistan rəhbərliyi qondarma Dağlıq Qarabağ rejimini danışıqlar masasına əyləşdirmək istəyib. Bəzi hallarda ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri də Ermənistanın bu mövqeyini dəstəkləməyə cəhd ediblər. Bir müddət əvvəl ATƏT-in Minsk Qrupunun rusiyalı həmsədri İqor Popov demişdi ki, müəyyən mərhələdə Qarabağ heç zaman iştirak etmədiyi danışıqlar prosesinə qatılmalıdır.

Lakin Azərbaycan tərəfi birmənalı şəkildə bundan imtina edərək dəfələrlə bəyan edib ki, münafişə tərəfi kimi Ermənistanı tanıyır və heç zaman qondarma rejimlə danışıqlar masasına əyləşməyəcək.

İyunun 20-də keçiriləcək danışıqlardan gözlənilən isə o qədər də böyük deyil. Daha çox diqqəti çəkən ATƏT-in Sankt-Peterburq görüşündən kənar qalmasıdır. Almaniyə kansleri Angela Merkelin Qarabağın açarının Rusiyada olduğunu deməsinin ardınca belə bir halın baş verməsi təsadüfə bənzəmir. Bəzi müşahidəçilər bunu Rusiya-Qərb anlaşması kimi izah edir, ancaq əksini düşünən, atəşkəsə nail olan Moskvanın Qərbi oyunçuların vəziyyətində saxladığını zənn edənlər də var.

Politoloq Şahin Cəfəri "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, prezidentlərin Sankt-Peterburqda keçiriləcək görüşündə münafişənin həllinə yönəlmiş ciddi razılaşmaların əldə olunacağını gözləmir: "Əvvəla, görüşə hazırlıq prosesi nəzər yetirsək, görürük ki,

alt səviyyədə elə bir qeyri-adi və intensiv hazırlıq getməyib. Həmsədrlər ayrı-ayrılıqda xarici işlər nazirləri ilə görüşlər keçiriblər, lakin nazirlərin ikitərəfli görüşü və danışıqları olmayıb. Bu cür dolay yolla, vasitəçilərin köməyi ilə aparılan müzakirələrdə hər hansı

tərəfləri üzərində real təsir vasitələrinə malikdir. Şimal qonşumuzun işğalçı Ermənistanla haqda uzun-uzadı danışımağa ehtiyac yoxdur, hər şey göz qabağındadır və hamiyə məlumdur. Eyni zamanda Azərbaycan da Moskvanın mövqeyini nəzərə

bir sıra səbəblərə görə birmənalı seçim etməi və balans siyasətini davam etdirməyə çalışır. Bütün bu səbəblərlə əlaqədar Dağlıq Qarabağ münaqişəsində təşəbbüs bu gün tam şəkildə Rusiyanın əlindədir. Mən belə bir şəraitdə münaqişənin ədalətli həllini gözləmirəm".

Deputat, Milli Məclisin Təhlükəsizlik, müdafiə və korrupsiya məsələləri komitəsinin üzvü Zahid Oruc isə Rusiyanın bölgədə əsas söz sahibi olmasında təcüblü nəse axtarmağa lüzum görmədi. O, həmçinin

Prezidentlərin

Sankt-Peterburq görüşü

ərəfəsində erməni tərxiatları

ATƏT danışıqlardan kənar saxlandı; politoloq **Şahin Cəfəri**: "Təəssüflə vurğulamalıyıq ki, bu gün Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesi tamamilə Rusiyanın inhisarındadır"

önəmli razılığın əldə olunduğuna şübhə edərim. Amma hesab edərim ki, görüş nəticəsiz bitməyəcək. Çünki görüşün təşkilatçısı olan Rusiya müəyyən nəticənin əldə olunmasına səy göstərəcək".

Siyasi təhlilçinin fikrincə, ola bilər ki, Vyana görüşündə prinsipial razılıq əldə olunan məsələ - təmas xəttində müşahidə mexanizminin yaradılması ilə bağlı hansısa sənəd imzalanınsın. Yaxud tərəflərin atəşkəsə sadıqlıyının, eləcə də münafişənin həllinə dair ümumi prinsiplərin əks olunacağı bəyanat qəbul edilə, substantiv danışıqların davam etdiriləcəyi vurğulana bilər: "Güman ki, həmsədrlərin nazirlə görüşlərində məhz bu məqamlar diqqət mərkəzində olub. Lakin münafişənin həlli ilə bağlı tərəflərin mövqeyi bir-birindən hələ ki çox uzaqdır və uzlaşmaz görünür".

Ş.Cəfəri ATƏT-in prosesindən kənar qalmasını da səbəbsiz sayır: "Təəssüflə vurğulamalıyıq ki, bu gün Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesi tamamilə Rusiyanın inhisarındadır. Moskva yeganə həmsədr ölkədir ki, münafişə

alır və hazırkı şəraitdə buna məcburdur. Qeyd etdiyim kimi, digər iki vasitəçinin - ABŞ və Fransanın bu cür imkanları yoxdur. Həm bu amillə görə, həm də belə görünür ki, Azərbaycanda və Ermənistanda geosiyasi baxımdan hələlik elə də kritik maraqları olmadığı üçün Vaşinqton və Paris - Avropa Birliyi - Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesinde təşəbbüsü öz üzərlərinə götürmək istəmirlər".

Politoloqun fikrincə, Qərbin bu məsələdə Rusiyanın dominantlığını qəbul etməsinin digər səbəbi onların postsovet məkanında Rusiyaya qarşı yeni cəbhə açmaq istəməməsi ilə də əlaqədardır: "Hazırda Qərb üçün postsovet məkanındakı prioritet istiqamətlər Ukrayna, Gürcüstan və Moldovadır. Bu ölkələr tədricən Rusiyanın təsir dairəsindən çıxarılır. Növbəti amil kimi onu da qeyd etməliyik ki, Azərbaycan və Ermənistan adı çəkilən 3 keçmiş sovet respublikasından fərqli olaraq, strateji seçim etməyib. Ermənistan Cənubi Qafqazda faktiki olaraq, Rusiya Federasiyasının bir anklavıdır. Azərbaycan isə

Almaniyə kanslərinin açıqlamasına orijinal şəkildə reaksiya verdi: "Məgər Rusiya Qafqazdan nə vaxt gedib ki, biz təkə münaqişələrin açarını Kremldə axtaraq? Əslində bölgəni kənar aləmlə bağlayan yeganə arteriyaları Azərbaycan yaradıb. Bakı-Ceyhanı və Xəzəri Avropa ilə birləşdirən neft-qaz xəritəsini bir anlıq kənara qoysaq, region yenə də əvvəlki kimi sovetlərdən asılı qalır. Söhbət ondan gedir ki, Rusiyasız təhlükəsizlik sistemini qurmaq mümkün deyil. Özü-özünən ən barışmaz anti-Moskva mövqeyinə baxmayaraq, dəyərli Vəfa müəllimə (Vəfa Quluzadə-red.) müstəqil başqırd və altay dövlətlərində çay içmək nəsib olmadı. Biz hələ onu demirik ki, minimum infrastrukturunu olmayan minlərlə rus kəndini barmaqla göstərən qərbyönlü fikir adamları bir vaxtlar türk sultanlarının istirahət məkanı olan Qara dənizin və Sevastopolun rus çəkmələri altına düşməsinə sakitcə seyr etməyə məhkum qalıblar. Yəqin rəhmətlik Vəfa Quluzadə Krımın birləşməsi ilə bağlı referendumu görüb ürəyi partlayardı".

□ **Elsad PAŞASOY**

"Avroparlamentdə Azərbaycanla bağlı məruzəyə dair səsvermə müsbət nəticələndi"

Elxan Süleymanov: "Azərbaycanla əməkdaşlığa və müsbət əlaqələrə maraq göstərən AP üzvləri münasibətləri bərpa etmək üçün ciddi işləyib"

"Avropa Parlamentinin Xarici Əlaqələr Komitəsinin çərşənbə axşamı, 14 iyun 2016-cı ildə Azərbaycan Respublikasına dair məruzəyə dair səsvermə müsbət nəticələndi".

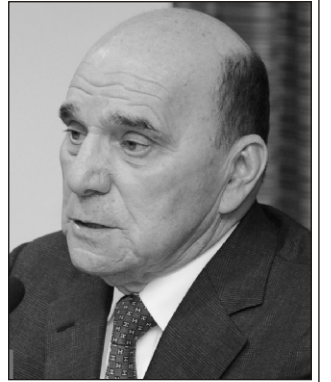
Bu barədə millət vəkili, Avronest Parlament Assambleyasında Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri, Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyasının (AVCIYA) prezidenti Elxan Süleymanovun bəyanatında bildirilir.

E.Süleymanov qeyd edib ki, Azərbaycana Aİ tərəfindən maliyyələşdirilən proqramlarda iştirak imkanı verəcək beynəlxalq sazişin ratifikasiyasını nəzərdə tutan bu məruzənin 2015-ci ildən bəri güclü anti-Azərbaycan kampaniyası tərəfindən qarşısı alınmışdı: "Avropa Parlamentində (AP) Azərbaycana qarşı böhtan və tənqid dalğası Azərbaycan Parlamentinin AP ilə bütün əlaqələri kəsməsinə və Aİ çərçivəsindəki Avronest Assambleyasından geri çəkilməsinə gətirib çıxarmışdı. Buna baxmayaraq, Azərbaycanla əməkdaşlığa və müsbət əlaqələrə maraq göstərən AP üzvləri əlaqələri bərpa etmək üçün ciddi işləyib. Belə üzvlərdən biri, ruminiyalı xanım Norika Nikolay çərşənbə axşamı qəbul edilmiş sənədin (məruzənin) məruzəçisidir. Xanım Norika Nikolay əməkdaşlığı davam etdirməyin həlli yollarını tapmaq məqsədilə 1-3 iyun tarixlərində Bakıya səfər etmişdi. O, səfər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev və ədliyyə naziri cənab Fikrət Məmmədovla görüşmüşdü. Görüş zamanı cənab Prezident İlham Əliyev qeyd etmişdi ki, AP-da anti-Azərbaycan qüvvələrin mənfi münasibəti əməkdaşlığa həqiqətən maraq göstərən Avropa Komissiyasının fəaliyyəti ilə ziddiyyət təşkil edir.

Məruzənin Xarici Əlaqələr Komitəsində qəbul edilməsindən sonra Norika Nikolayın ismarışı belə olub: "Aİ ilə Azərbaycan arasında vətəndaş cəmiyyəti və insan hüquqlarına dair tərəfdaşlığın tədricən möhkəmlənəcəyi açıq-aydın sübut edildi". "Bundan sonra heç bir amilin əməkdaşlığımızda fasilələr yaratmamasını istəyirəm", - deyər o əlavə edib. Bu, Azərbaycana qarşı irəli sürülmüş əvvəlki iddiaların əsassız olduğunu göstərdi".

Elxan Süleymanov həmçinin qeyd edib ki, "Avropa İttifaqı və Azərbaycan Respublikası arasında Çərçivə Sazişi" nə dair məruzənin AP-in plenar sessiyasında səsverməyə qoyulacağı gözlənilir: "Məruzəçi iyul sessiyasında keçiriləcək bu səsvermənin müsbət nəticələnməsinə ümidini ifadə edib. Bu dəfə Xarici Əlaqələr Komitəsində əldə edilmiş müsbət səsvermə Azərbaycanla bağlı çox müsbət ismarıqdır. Bu nəticə belə şərh edilə bilər ki, hələ də əməkdaşlığa ümid var və AP-in bir çox üzvləri qarşılıqlı tərəqqi və sülh, eləcə də ticarət və enerjinin inkişafı naminə müsbət əlaqələrin zəruriliyini anlayır".

□ **E.MƏMMƏDLİ**

Elxan Süleymanov

Azərbaycan müstəqillik əldə edəndən sonra beynəlxalq təşkilatlara qoşulmaqla mövcud problemlərin dünyanın gündəmində olması və həlli istiqamətində müəyyən addımların atılmasına nail olub. İqtidar uzun sürəcəyi gözlənilən postneft dövründə bu kimi təşkilatlarla daha sıx və hərtərəfli əməkdaşlığın vacibliyini anlayır.

Bu səbəbdən də yeni strategiyaların ölkənin daxilində də öz müsbət təsirini göstərəcəyi, beynəlxalq qurumlarla münasibətlərdə əsas əngəl olan problemlərin, o cümlədən siyasi məhbuslarla bağlı məsələlərin də birdəfəlik öz həllini tapacağına ümidlər yaranıb. Bu ümidləri artıran xəbərlər sırasında son illərdə Azərbaycanda fəaliyyəti dayandırılan və ölkədən çıxarılan beynəlxalq Qərb fondlarının, institutlarının geriyyə qaytarılmasının gözlənilməliyi də yer alır. Xəbərlərdə deyilir ki, Azərbaycanın təmsil olunduğu və əməkdaşlıq etdiyi bütün təşkilatlarla əlaqələrdə, eyni zamanda vətəndaş cəmiyyətinə dəstək üzrə ixtisaslaşan fondlarla "yeni səhifə" açmaq tapşırığı verilib. Beynəlxalq təşkilatlarla münasibətlərin tənzimlənməsi prosesinə bəzi QHT-lər də cəlb edilir. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin bu yaxınlarda Almaniyaya səfəri zamanı kansler Angela Merkelə görüşündə də bu məsələyə toxunulub.

Sırr deyil ki, Qərblə münasibətlərin daha da kəskinləşdiyi ötən ildə iqtidarla beynəlxalq qurumlar arasında gərginlik yaşanmışdı. Hakimiyyət

dairələri Qərbin beynəlxalq fondlarının iqtidara yaxın olmayan təşkilatlarla əməkdaşlıq etdiyini açıq şəkildə dilə gətirməkdən çəkinmirdilər. Bildirirdi ki, əsasən Almaniyada yerləşən fondlar Müsavat Partiyası və bu partiya yaxın QHT-lər, şəxslərlə əməkdaşlıq edir, ABŞ fondları AXCP və bu partiya bağlı QHT-lər və şəxslərə əməkdaşlıqdadılar. Məhz bu cür iddiaların ortada olduğu bir dövrdə Qərb fondları ard-arda Azərbaycandan çıxarıldı. İndi isə hakimiyyətə Qərb, əsasən də ABŞ arasında "buzlar əriyib" və görünür, bu səbəbdən iqtidar bir zamanlar ölkədən çıxarılan beynəlxalq fond və təşkilatların geri qayıdışına yaşıl işıq yandırmaq istəyir.

"Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyev də "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Qərb fondlarının fəaliyyətinin Azərbaycanda bərpası ilə bağlı hakimiyyətə həmin ölkələr və qurumlar arasında danışıqlar getdiyini bildirdi: "Məndə dəqiq məlumat var ki, bu istiqamətdə danışıqlar gedir. Həmin beynəlxalq fondlar isə hakimiyyətin şərtinin qəbul etmirlər. Səbəb ki,

Qərb fondları Azərbaycana qayıdır: iqtidarın şərti nə?

Mehman Əliyev: "Hakimiyyət istəyir ki, həmin fondlar müstəqil QHT-lər, müxalif mövqeli təşkilatlarla deyil, onların tövsiyə etdiyi qurumlarla əməkdaşlıq etsin"

mi isə bildirirlər ki, bu hakimiyyətin strukturları, bu sistemlə işləmək mümkün deyil. Hakimiyyət bir müddət öncə Sinqapurdan bir qrup adam çağırmışdı ki, burada Sinqapur modeli tətbiq edilsin. Həmin heyət bir müddət Azərbaycanda araşdırma apardı,

hökumət adamları ilə görüşlər keçirdilər. Nəticəyə gəldilər və məruzə elədilər ki, bu komanda ilə Sinqapur modelini Azərbaycanda tətbiq etmək mümkün deyil. Qərbin beynəlxalq fondları da bəyan edirlər ki, Azərbaycana qayıtmağa o zaman hazırdırlar

ki, onlara kiminlə işləmək, kimlərlə əməkdaşlıq etmək məsələsində hökumət şərt qoymasın, diktə olmasın. Hakimiyyət istəyir ki, həmin fondlar Azərbaycana qayıtsın, lakin müstəqil QHT-lər, vətəndaş cəmiyyəti ilə, müxalif mövqeli təşkilatlarla deyil, hakimiyyətə yaxın, hakimiyyətin tövsiyə etdiyi qurumlarla əməkdaşlıq etsin. Buna isə fondlar razılıqsızdır. Hökumətin şərtləri ilə oturub-durmaq istəmirlər. Söhbət əsasən son illərdə Azərbaycandan çıxarılan təşkilatlardan, fondlardan gedir. Onlar deyirlər ki, siz iki-üç il öncə bizi ölkədən qovub çıxarırsınız, indi də deyirsiniz ki, bu şərtlərlə gəl işlə, biz isə bu şərtlərlə işləyə bil-

mərik. O qurumlar bəyan edir ki, biz sərbəst işləməliyik".

M.Əliyev onu da dedi ki, son illərdə Qərb institutlarının, fondlarının Azərbaycanda fəaliyyətinə son qoyulması əslində Azərbaycanın özünün zərərinə işləyib: "Nəticədə az-çox mövcud olan ictimai nəzarət mexanizmi sıradan çıxdı. İctimai nəzarətin olması isə hökumət qurumlarının, vəzifəli şəxslərin arxayın şəkildə özbaşınalıq etməsinə yol açdı. Nəticədə isə ölkəni gətirib bu vəziyyətə qoyublar. Məmur özbaşınalığı həm də ictimai nəzarətin yoxluğundan qaynaqlanır. Vətəndaş cəmiyyətinə qarşı aparılan siyasətin zərbəsi ölkəyə, həmçinin bu-məranq kimi hakimiyyətin özünə dəyib".

□ Etibar SEYİDAĞA

Xarici borcumuz artır-səbəblər...

Ekspertlərin fikrincə, borclanmanın artmasının riskli tərəfləri daha çoxdur

Ölkənin xarici borcları artır. Maliyyə Nazirliyi 1 aprel 2016-cı il tarixinə Azərbaycanın xarici borcunun məbləğini açıqlayıb. Deyilən tarixə xarici dövlət borcu 7 milyard 448,7 milyon ABŞ dolları (11 milyard 486,6 milyon manat, adambaşına 1210 manat), xarici dövlət borcunun Ümumi Daxili Məhsula (ÜDM) olan nisbəti 21,0 faiz təşkil edib. Borca hökumətin birbaşa öhdəlikləri və dövlət zəmanəti ilə cəlb edilmiş kreditlər üzrə şərti öhdəliklər daxildir.

Xarici dövlət borcunun 82,3 faizi əsasən Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, İslam İnkişaf Bankı, Avropa Yeni-dənqurma və İnkişaf Bankı, Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyi və digər beynəlxalq maliyyə qurumlarından ölkədə müxtəlif layihələrin maliyyələşməsinə və 17,7 faizi beynəlxalq maliyyə bazarlarında yerləşdirilmiş qiymətli kağızlar vasitəsilə cəlb olunub.

Ekspertlər xarici borcun artmasının üstünlükləri və borclarından danışıblar. Ekspert Elşad Məmmədov musavat.com-a bildirib ki, xarici borclanma iqtisadi vəziyyətdən asılı olaraq heç də bütün hallarda risk deyil: "Borcların strukturuna nəzər

salmaq lazımdır. Hazırkı şəraitdə Azərbaycanın xarici borcları artır. Ölkənin rəsmi dövlət borcundan başqa, iri şirkətlərin, müəssisələrin də borcları var ki, onlara da dövlət zəmanəti verilib. Dövlət Neft Şirkəti, "Azərnerji", "Azərsu" və digər qurumlara borc dövlətin zəmanəti ilə verilib. Bunlara nəzər salanda ilk növbədə bu müəssisələrin borclarının artması onların sərəfətsiz idarəetməsi ucbatından əmələ gəlib. Bu da xoşagəlməz haldır. Beynəlxalq reyting agentlikləri də ölkəmizlə bağlı reyting göstəricilərini kəskin şəkildə aşağı salıb. Bu isə borclanmanın nə dərəcədə təhlükəli olmasını göstərir. Borcların çoxluğu səbəbindən ölkəyə növbəti kredit-

lər daha az sərfəli şərtlərlə olacaq".

Ekspert Natiq Cəfəri musavat.com-a açıqlamasında qeyd edib ki, əslində xarici borclanma bir çox ölkələr üçün təbii hala çevrilib: "Dünya iqtisadiyyatı o qədər qloballaşmış ki, borclanma ciddi problem olmur. Azərbaycanla bağlı problem ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın borclarının geri dönüşündə gələcək illərdə daha böyük problemlərin olacağı ehtimalı var. Çünki ölkədə neft-qazdan başqa elə bir sahə yoxdur ki, ölkə oradan pul qazansın, gələcəkdə borclarını ödəsin. İkinci təhlükəli hal ondan ibarətdir ki, Azərbaycan son dövrdə kəskin şəkildə borclanma sürətini artırıb.

Əgər cəmi iki il bundan öncə Azərbaycanın xarici borcu ümumdaxili məhsula nisbətən 8 faiz idisə, hökumət bundan çox böyük fəxrə danışırdısa, artıq ümumdaxili məhsula nisbətdə dövlətin və dövlət zəmanəti ilə alınmış borcların həcmi nisbətdə təqribən 55 faizə çatıb. Getdikcə də bu, artır. Çünki həm dövlət xətti ilə, həm də dövlət zəmanəti ilə şirkətlərin borclanması sürətlənir. Məsələn, SOCAR-ın son illər borc həddi artıq yeddi milyardı keçib. Digər şirkətlər, o cümlədən "Azərsu", "Azərnerji", AZAL kimi dövlət şirkətlərinin də böyük borclanması sürətlənib. Problemin kökü budur. Həm sürətlə Azərbaycan hökuməti və dövləti borclarını və bu borclar dövlət zəmanəti ilə götürülür. Gələcəkdə bu borclar qaytarılmalıdır, mütləq qaytarılması hökumətdə kimin olmasından asılı olmayaraq baş verəcək. Təhlükəli məsələ odur ki, ən intensiv borc qaytarma zamanı 2020-ci ildən sonraya təsadüf edəcək. O zaman Azərbaycan neft hasilatının, gəlirlərimizin kəskin düşməsi gözlənilir. Biz kiçik zaman ildə elə bir iqtisadi model qur-

malıyıq ki, tək neft gəlirlərindən asılı olmayaraq, digər gəlirlər hesabına sonradan həm ölkə dolansın, həm borclarımızı qaytaraq. Amma hələlik bunun şərtləri yoxdur ki, Azərbaycan digər sahələrdə hansısa bir uğur qazansın. Rəsmi rəqəmlər də sübut edir ki, hələ də Azərbaycanda dominant sahə neft-qaz sahəsidir. Xarici ticarətimizin 94 faizindən yuxarısını neft və neft məhsulları təşkil edir. Xarici ticarətdə vəziyyət belədirsə, demək, ölkəyə valyuta gəlmir, başqa sahələrdən valyuta gəlmir. Burada da azalma müşahidə olunacaq, hasilat düşəcəksə, gəlirlərimiz kəskin azalacaq. O zaman həm büdcənin formalaşması, həm də xarici borcun qaytarılmasında ciddi problem yaşayacağıq".

Ekspert Azər Mehtiyev isə qeyd edib ki, dövlət borclanması özü bir az gəniş termindir: "Çünki həm daxili, həm xarici borclanma dövlətin özünün müəyyən inkişaf proseslərini həll etmək üçündür. Büdcədə vəsait çatışmazlığı və yaxud müəyyən islahatların həyata keçirilməsi, struktur islahatlarının həyata keçirilməsi prosesi zamanı buna gedilir".

□ Rəya RƏFİYEVA

Hüquq müdafiəçisi Leyla Yunus və həyat yoldaşı Arif Yunusun, Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin sədri İntiqam Əliyevin xaricə çıxışına icazə verilməsinin ardından "Ayna Zerkalo" qəzetinin əməkdaşı Rauf Mirqədirov barədə də bu cür qərar veriləcəyi gözlənilirdi. Amma hələ də iki ildir xaricdə yaşayan ailəsinə görə bilməyən jurnalistin ölkədən çıxışı yasaq edilib. Yaranan situasiya bəzi suallar yaradıb.

Rauf bəylə yaranan sualların fonunda bir sıra aktual mövzularla bağlı fikirlərini də aldıq.

R.Mirqədirov öncə dedi ki, yazılarını yenə də davam etdirir: "Hələ ki yazılarım "Zerkalo" qəzetinin saytına qoyulur. O qədər də aktual mövzulardan yazmıram. Bəzi planlarım var. Onlar həyata keçdikdən sonra aktual mövzulardan yazmağa başlayacağam. Hazırda bağda istirahət edirəm. Arada redaksiyamıza gedirəm. Hazırda mənim üçün əsas ağırlıq məsələ ailəmin yanına gedə bilməməyimidir. Artıq iki ildir ailəmdən ayrı düşmüşəm. Onları görməyi çox istədim, övladlarımdan ayrı yaşamaq ağırdır. 6 yaş yarımlıq balaca qızım var. 14 yaşlı ortancıl qızım var. Onlar xaricdədirlər. Türkiyə polisi məni körpə qızımın gözələri qarşısında həbs etmişdi. Bununla bağlı qızımın psixoloji, ağır xətləri var. O xətlərdən onu azad etmək istəyirəm. Onun yanında olmağım çox vacibdir. Sözsüz ki, ailəmlə əlaqələrim var. Tez-tez danışırıq. Hətta ələ günlər olur ki, gün ərzində bir neçə dəfə əlaqə saxlayırıq. Durumları yaxşıdır. Ortancıl qızım İsvetçenin ən elitar gimnaziyalarından birinə daxil olub".

Rauf bəy həbsdə qalan digər siyasi məhbusların, o cümlədən həmkarlarının da azad olunmasını arzuladı:

"Övladlarımdan ayrı yaşamaq ağırdır"

İki ildir ailəsinə görə bilməyən Rauf Mirqədirov müraciətinə cavab gözləyir

"Həbsdən çıxmış bir şəxs kimi çox arzu edirdim ki, siyasi məhbuslar hamısı azad edilsin. Ümid edirəm ki, o şəxslər tezliklə azad olunacaqlar. Çünki hökumət artıq beynəlxalq təşkilatlarla dialoq rejimində işləyir. Təkcə azadlığa çıxan mən olmadım, mənəndən sonra da azad edilənlər oldu. Hazırda bəzi siyasi məhbuslar var ki, onların azadlığa buraxılacağı barədə söz-söhbətlər gəzir. Bu baxımdan prosesin davamlı olacağına inanmaq olar".

Müsahibimiz azadlıqda olduğu son üç ayda mətbuatının vəziyyətini acınacaqlı gördüyünü qeyd etdi: "Azərbaycan mətbuatının durumu xoşagələndir deyil. Əvvəlki illərlə mü-

qayisədə daha təəssüfedicə hissələr doğurur. Demokratik mətbuatın fəaliyyət dairəsi daralıb. Amma bununla belə, ümidverici hal yaranıb ki, Azərbaycanın daxili və xaricində baş verənlər yaxın zamanlarda mediamızın inkişafına ciddi təkan verəcək. Yaxşılaşma doğru ümidlənməyə dəyər".

Jurnalist Azərbaycan müxalifətinin durumundan da söz açdı: "Demokratik düşürgenin vəziyyəti, hər halda, mətbuatın durumundan fərqlənir. Ondan daha ağır demək də olar. Vətəndaş cəmiyyəti də eyni şəraitdədir. Vəziyyət 5-10 il əvvəlkindən, yeni ölkədən çıxdığım vaxtdan da acınacaqlıdır".

Mirqədirov ölkədən çıxışı olmayan yasağın qaldırılma-

sına toxundu: "Müəyyən hüquqi proseduralar var ki, onları həyata keçirmək lazımdır. Biz də məhkəməyə müraciət etmişik. Yəqin ki, yaxın vaxtlarda müraciətə cavab verəcəkdir. Yalnız bundan sonra məni başqalarından nə üçün fərqləndirdiklərini deyə bilərəm. Yunusların müalicə, İntiqam müəllimin beynəlxalq konfransda iştirakı üçün ölkədən çıxışlarına icazə verilməsini müsbət qiymətləndirirəm. Pozitiv haldır. Bu addımlar növbəti pozitiv qərarların verilməsinə ümidlər yaradır".

Rusiya mövzusu ilə bağlı maraqlı təhlilləri, yazıları ilə tez-tez gündəmə gələn R.Mirqədirov son günlərdə Türkiyə ilə şimal qonşumuz arasında barışıq yolunda olan gelişmələrdən də danışdı. Müsahibimiz Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Rusiya ilə münasibətləri bərpa etmək üçün Azərbaycan və Belarusun dövlət başçılarına müraciət etdiyi barədə şok məlumat yayan Türkiyənin "Bir gün" qəzeti ilə bağlı yeni faktları açıqladı: "Bu qəzet müxalifətə yaxın solçu mətbuat orqanıdır. Orda olduğum müddətdə belə idi. Son iki ildə vəziyyət dəyişməyibse, "Bir gün" solçu qəzətdir. Düşünürəm ki, o qə-

zətin Türkiyə hökuməti ilə, xüsusilə Ərdoğanla yaxın dailərlə əlaqəsi olsun. Amma ində məhkəməyə müraciət etməmişəm. Müxalifət qəzetlərinə bu barədə məlumatın daxil olması da təbii. İstisna etməmişəm ki, Ərdoğan şəxsi kənar vasitə ilə Putinlə münasibətləri düzəltmək üçün istifadə etməsin. Onun Belarus prezidenti ilə olan münasibətlərindən ələ də xəbərim yoxdur. Amma Azərbaycanla Türkiyə arasında kifayət qədər normal münasibətlər var. Onlar bir-birilərinə bu cür xidmətlər göstərə bilirlər. Azərbaycan bir sıra problemlərini həll etmək üçün Türkiyədə olan kanallardan istifadə edə bilər. Onun nə dərəcədə praktiki olması tamam başqa məsələdir. Düşünürəm ki, Putin üçün Türkiyə ilə münasibətlərin düzəlməsi prinsipinə vacib məsələdir. Amma Rusiya üçün Türkiyə ilə qarşıdurmadan qalib çıxmaq da çox vacibdir. Rəsmi Bakının bu situasiyadan istifadə etməsini mümkün sayıram".

R.Mirqədirov Türkiyənin Rusiya ilə əlaqələri əvvəlki vəziyyətinə qaytarmaq üçün etdiyi cəhdləri qınadı: "Bu siyasət Türkiyənin geopolitik siyasətinin müəyyən olunmamasını göstərir. Söhbət Məhəmməd Əlinin dəfnində Ərdoğanla göstərilən münasibətdən gədirsə, bunun üzərindən xarici siyasətdə dəyişikliklər edilməsinə heç bir əsas yoxdur. Təəssüf ki, son zamanlarda Türkiyənin xarici siyasətində müəyyən edilmiş elementlər var. Bakı küleyi kimi gah o tərəfə, gah bu tərəfə əsməsinin tez-tez şahidi oluruq. Bu, təkcə Türkiyə siyasətinə deyil, təəssüflər olsun ki, Azərbaycan siyasətinə də təsirsiz ötürmüşür. Çünki Azərbaycan Türkiyənin ən yaxın müttəfiqidir. Hər ikisi qardaş dövlətdir. Azərbaycan bəzən xarici siyasətini Türkiyə üzərindən qurmağa məcbur qalır. Bu da bəzi hallarda lüzumsuzdur. Bütün bunlar Türkiyənin praktik olması tamam başqa məsələdir. Düşünürəm ki, Putin üçün Türkiyə ilə münasibətlərin düzəlməsi prinsipinə vacib məsələdir. Amma Rusiya üçün Türkiyə ilə qarşıdurmadan qalib çıxmaq da çox vacibdir. Rəsmi Bakının bu situasiyadan istifadə etməsini mümkün sayıram".

R.Mirqədirov Türkiyənin Rusiya ilə əlaqələri əvvəlki vəziyyətinə qaytarmaq üçün etdiyi cəhdləri qınadı: "Bu siyasət Türkiyənin geopolitik siyasətinin müəyyən olunmamasını göstərir. Söhbət Məhəmməd Əlinin dəfnində Ərdoğanla göstərilən münasibətdən gədirsə, bunun üzərindən xarici siyasətdə dəyişikliklər edilməsinə heç bir əsas yoxdur. Təəssüf ki, son zamanlarda Türkiyənin xarici siyasətində müəyyən edilmiş elementlər var. Bakı küleyi kimi gah o tərəfə, gah bu tərəfə əsməsinin tez-tez şahidi oluruq. Bu, təkcə Türkiyə siyasətinə deyil, təəssüflər olsun ki, Azərbaycan siyasətinə də təsirsiz ötürmüşür. Çünki Azərbaycan Türkiyənin ən yaxın müttəfiqidir. Hər ikisi qardaş dövlətdir. Azərbaycan bəzən xarici siyasətini Türkiyə üzərindən qurmağa məcbur qalır. Bu da bəzi hallarda lüzumsuzdur. Bütün bunlar Türkiyənin praktik olması tamam başqa məsələdir. Düşünürəm ki, Putin üçün Türkiyə ilə münasibətlərin düzəlməsi prinsipinə vacib məsələdir. Amma Rusiya üçün Türkiyə ilə qarşıdurmadan qalib çıxmaq da çox vacibdir. Rəsmi Bakının bu situasiyadan istifadə etməsini mümkün sayıram".

□ Cavanshir ABBASLI

Həbsdəki məşhur YAP funksioneri haqda yeni xəbərlər

"Aztelekom" İstehsalat Birliyinin sabiq baş direktoru Məhəmməd Məmmədov YAP-dan hələ də çıxarılmayıb, Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyasının sədri postu da hələ boşdur

Ötən ilin oktyabr-noyabr aylarında Beynəlxalq Bank və MTN işi ilə əlaqədar həbs olunan yüksək vəzifəli məmurular sırasında "Aztelekom" MMC-nin baş direktoru Məhəmməd Məmmədov da var idi. Məhəmməd Məmmədov həbs olunanda ictimaiyyətə bəlli oldu ki, o, hakim Yeni Azərbaycan Partiyasında da mühüm vəzifələrdən birini-Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyasının (MNTK) sədri postunu tutur.

YAP rəhbərliyi Məhəmməd Məmmədovu həbsdən az sonra özünün ərizəsi ilə MNTK vəzifəsindən azad etmişdi. Lakin MNTK sədri vəzifəsinə o dövrdə yeni şəxs gətirilməmişdi. YAP-ın yaydığı rəsmi açıqlamada deyilirdi ki, Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi sistemində həyata keçirilən yoxlamalar nəticəsində nazirliyin "Aztelekom" İstehsalat Birliyinin baş direktoru Məhəmməd Məmmədovun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyasının sədri olmuş Məhəmməd Məmmədovun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyasının sədri olmuş Məhəmməd Məmmədovun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Məmmədov sözügedən yoxlamaların və istintaqın başlaması ilə əlaqədar YAP strukturlarında tutduğu vəzifədən azad olmaq barədə ərizə ilə müraciət edib. Hazırda o, Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyasının sədri vəzifəsini daşır.

YAP-ın MNTK sədri vəzifəsinə təyinat və ya seçkinin olub olmadığını, həmin vəzifəni kimin həyata keçirdiyini, Məhəmməd Məmmədovun partiya üzvlüyündən xaric edilib-edilmədiyini dəqiqləşdirmək üçün Yeni Azərbaycan Partiyasının mətbuat xidmətinin rəhbəri Hüseyn Paşa ilə danışdıq. Hüseyn Paşa "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, partiyanın nizamnaməsinə görə, Mərkəzi Nəzarət Təftiş Komissiyasının üzvləri qurultay tərəfindən seçilir. Seçilən üzvlər isə öz aralarından bir nəfəri MNTK sədri seçirlər. Hazırda MNTK fəaliyyət göstərir. Yeni sədr isə hələ müəyyənləşməyib, MNTK-da hələ sədr seçkisi keçirilməyib.

H.Paşa qeyd etdi ki, Məhəmməd Məmmədov həbs olunandan sonra MNTK sədri vəzifəsindən kənarlaşdırılıb, lakin hələ ki partiya üzvlüyündən xaric edilməyib. Məhəmməd Məmmədov partiyanın üzvü olaraq qalır.

Onu da qeyd edək ki, Məhəmməd Məmmədovun ölkəni silkələyən cinayət işi ilə bağlı həbs edilməsini bəzilər hakimiyyətə baş qaxıncı etməkdən çəkinməyiblər. Məsələn, keçmiş YAP-çı deputat Güler Əhmədova üç həftə öncə mediaya müsahibəsində bildirib ki, Allahın bir görkü idi ki, Eldar Mahmudov olayına qarşı-

şanların içərisində YAP -in Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyasının sədri belə çıxdı: "Məni bir anın içində az qala "xalq düşməni" elan edən YAP-ın bu qədər yüksək çinli funksionerinin belə bir çetinin içərisində olmağından qətiyyətlə "əsbəbləşmədik", onun ünvanına güldən ağır bir kəlmə işlətmədik. Mən ən çətin dövrlərdə belə, əqidəmi dəyişmədim. Lakin mənim ən çətin anımda bəzi partiyadaşlarımla əllərdən gələn hər şeyi etdiklər ki, məni əqidəmdən döndərsinlər. Zaman göstərdi ki, onlar səhv addım atdılar, ən çox dəstəyə ehtiyacım olduğu bir dövrdə məni meydana tək buraxdılar. Bilmədikləri-bildikləri hər mövzuda danışdılar, hətta tənqidlə təhqiri də səhv salanlar oldu. Bu məni də bir çoxları kimi təəccübləndirdi. Güler Əhmədova 8 yaşlı oğlunun ad günündə həbs olundu, bütün ailə üzvləri işdən çıxarıldı, kiçik oğlumdan başqa bütün ailə üzvlərim şantaj olundu. Dövlət rəsmisinə qarşı şər atmadığım üçün başıma olmanın oyunlar gətirdilər. Böyük müsibətlər yaşadım. Ölümümə belə, razı idim. Amma nə heç kime şər atdım, nə də şantaja baş əydim. Əqidəmi ailəmin və özümün ən müsibətli günündə dəyişmədim. Əvəzində bəzi partiyadaşlarımla məni tez-tələsik partiyadan uzaqlaşdırmaq üçün əllərindən gələni etdilər. Mənim partiya biletimi ala bildi-

Məhəmməd Məmmədov

di, kiçik oğlumdan başqa bütün ailə üzvlərim şantaj olundu. Dövlət rəsmisinə qarşı şər atmadığım üçün başıma olmanın oyunlar gətirdilər. Böyük müsibətlər yaşadım. Ölümümə belə, razı idim. Amma nə heç kime şər atdım, nə də şantaja baş əydim. Əqidəmi ailəmin və özümün ən müsibətli günündə dəyişmədim. Əvəzində bəzi partiyadaşlarımla məni tez-tələsik partiyadan uzaqlaşdırmaq üçün əllərindən gələni etdilər. Mənim partiya biletimi ala bildi-

ler. Gücləri buna çatdı".
Hüseyn Paşa isə Güler Əhmədovanın bu sözlərinə "Onun YAP-a və rəhbərlərinə qarşı irəl sürdüyü ittihamları siyasi xal qazanmaq istəyi və atılan çamurdur. Əgər Güler Əhmədova siyasətə qayıtmaq istəyirsə, buyurub qayıtsın. Amma onun köhnə partiya silahdaşlarını, YAP-ın üzvlərini nədəsə ittiham etməklə xal qazanmaq istəyi yersizdir" deyir, cavablandırır.

□ Etibar SEYİDAĞA

Alabalanın tenderləri

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində bir dələduzun cinayətinə baxılır. Allahyar müəllim adlı hansısa vəzifəli şəxsi aldadıb 50 min manatını alıblar. Dələduzlar bu pulun əvəzində... Allahyar müəllimin Quba rayonunda hansısa yolu çəkməsi üçün dövlət tenderini udmasına kömək edəcəklər. Məhkəmədə aldadılan şəxs maraqlı ifadə işlədib, deyir, bu mənim üçün tender yox, təndir oldu. Yeni yandım.

Ancaq şəxsən mənə başqa məsələ maraqlıdır. Hakim niyə bu adamdan soruşmur ki, tenderi rüşvətlə almaq sənənin nəyinə gerek idi? Udsaydın, o yolu çəkəndə həmin rüşvəti necə çıxaracaqdın - yolun qalınlığından kəsməklə, yoxsa işçilərin maaşını azaltmaqla?

Bu, Azərbaycan üçün çox spesifik haldır. Dələduzlar başqa dələduzları aldadırlar, başqa dələduzlar yardıma gəlib aldadan dələduzları tutub dələduzların rəis olduğu türmələrə salırlar və sairə. Sanki dələduzdan başqa, ölkədə adam yoxdur. Bir dənə də isti-isti misal çəkim, burada "isti-isti" sözün hər mənasında yerinə düşür.

Keçən ilin fevral-may aylarında Bakıda iki çoxqatlı bina yandı, 16 bədbəxt azərbaycanlı həlak oldu, ömrünü təzəyə bəzək vuran rejimə tapşırı. Sonra bir-iki JEK işçisi, o cümlədən binalara üzlük çəkən şirkətin "müdiri" zindana atıldı. Burada müdir sözünü ona görə dırnaqda yazdım ki, əslində o üzlük şirkətlərinin gerçək rəhbərlərinin məmur-lar, nazirlər olduğunu hamı bilirdi. Həmin nazirlər bu üzlüklərin yanmayan maddə olması haqda saxta arayışlar da vermişdilər. İndi məhkəmə prosesi bu mənada çox tragikomikdir.

Misal üçün, müttəhimlərdən biri məhkəmədə "binaları üzləyən TNH şirkətinin rəhbəri kimi bilinən Sadıqov" adıyla təqdim edilib. Yeni, tam olaraq dəqiq bilinmir az qala Bakının yarısında binaları qrimləyən şirkətin rəhbəri bu adam imiş, ya yox. Korrupsiya rejimində kimə lazımdır həqiqət? Pulunu ver, işini gör. "Adı lazım deyil, baş hərfi pul" - bizdə mahını bu cürdür. Sadəcə, kimse yanib öləndə korrupsiyanın qoxusu çıxır.

Sadıqov üzlük materialı "Hikmət İnşaat" adlı başqa saxta şirkətdən almış, onun haqqında isə məhkəmədə deyir: "Heç o şirkətin də rəhbəri, yiyəsi kimdir, bilmirəm". Əladır, eləmi? Ancaq absurd odur ki, məhkəmə materialına əsasən bu "Hikmət İnşaat" yanğından sonra binanın təmirini öz hesabına ələyib, dövlət büdcəsindən vəsait ayrılması yalan imiş. Daha doğrusu, büdcədən ayrılan vəsaiti də başqa dələduzlar aşırıblar. İndi bildinizmi baş nazirin müavini Abid ekə jurnalistlərin "Binanın təmiri tenderdə kimə verilib" sualına nədən "Alabala" cavabı vermişdi? Həmin Alabala müəllim indi bu məhkəməyə qıraqdan baxıb gülür.

Sadıqovun ifadələri dövlətçilik tariximizə düşəsi sənədlərdir: "TNH şirkəti təsis edildikdən sonra Gəncə, Nərimanov, Yevlax, Mingəçevir, Qaradağ, Neftçala, Sumqayıt rayon icra hakimiyyətlərindən binaların üzlənməsi ilə bağlı sifarişlər aldıq. Binaların üzlənməsi üçün şirkətə 1 kvadratmetr üçün 130 manat ödənilməliydi. Görülən işlər müqaviləsiz, icra hakimiyyətləri ilə qeyri-rəsmi razılaşmalar əsasında həyata keçirilib". Bax, indi məhkəmə hakiminin o icra hakimiyyətlərini çağıraraq qanunu niyə pozduqlarını soruşmağa, bir teletəməşədə deyilən kimi, "dövlət təminatı" çatırmı? Çatır.

Neftçalada binaları üzləməyə görə icra hakimiyyətdən nağd 780 min manat alıblar, o biri icralar da hərəsi 500-900 min manat arası pul verməliymiş, ancaq iki bina yanib işləri korlayıbdır, bu unikal dələduzluq əməliyyatı yarımçıq qalıbdır. Ən çox pulu isə Xətai icra hakimiyyəti söz veribmiş: 7 milyon 600 min manat! Ta bunun neçə manatı icranın, neçə manatı üzvuran müdirin olacağı - onu hesablamaya ehtiyac yoxdur. Uca millətimiz üçün nə fərqi var oğrular onun cibindən çıxartdıqlarını necə bölüşdürürlər, neçə manat Danielin, neçə manat Lemanın olur?

Əsas odur ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitlik hökm sürür.

İşğalçıya qarşı yeni qamçı-kökə siyasəti

Azərbaycanın hərbi uğuru ilə nəticələnən dörd günlük aprel müharibəsindən dərhal sonra Ermənistan-Rusiya münasibətlərinə bir soyuqluq, inamsızlıq çökmüşdür. Xüsusən də işğalçı ölkə tərəfdən bu qəfil dəyişiklik kifayət qədər qəbəriq müşahidə olunmaqdadır.

Hərçənd rəsmi İrəvan bunu israrla ört-basdır etməyə çalışır, digər səviyyələrdə, xüsusən də parlament səviyyəsində, ictimaiyyətdə və ekspert dairələrində müttəfiq Rusiyadan narazılıq özünü davamlı şəkildə büruzə verməkdədir. Bu fonda II Dünya müharibəsi zamanı faşistlərlə əlbir olmuş erməni Qaragın Njdey İrəvanda təntənəli şəkildə abidə qoyulması, prezident Serj Sərkisyanın açılış mərasimində şəxsən iştirak etməsi vəziyyəti daha da tündləşdirib, ikitərəfli münasibətlərdə bütün gizli "qara dəlikləri" üzə çıxarıb.

Maraqlıdır ki, Rusiya tərəfdən də problem rəsmi səviyyədə ört-basdır edilməkdədir. Hər necə olmasa, forpost Ermənistan da Moskvağa gərəkdir. Amma qarşılıqlı əlaqələrdə gizli-açıq etimadsızlıq, hər halda, qalır və belə görünür tezliklə aradan qalxmayacaq.

Bunu indi həm də Moskvanın hələ ötən il İrəvana vəd etdiyi 200 milyon dollarlıq kredit həcmində silah-sursatı verməyə tələsməməsindən görmək olar. Halbuki bəzi erməni rəsmiləri - baş nazir Ovik Abramyan, müdafiə naziri Seyran Ohanyan bu məqsədlə Moskvağa səfərlər eləmiş, silahların tezliklə Ermənistanla çatdırılacağını, hətta prosesə artıq başladığı haqda bir neçə dəfə ictimaiyyəti sakitləşdirən bəyanatlar veriblər.

Silahların tedarükü isə yubanır. Ehtimal ki, bu da Kremlin İrəvana qarşı özünəməxsus cəza tədbiri, yeni "qamçı və kökə" siyasətidir. Sanki Rusiya bununla Ermənistanla anlatmaq istəyir ki, "Məni nə qədər söysəniz də yenə mənə möhtacsınız".

"Kreml Ermənistanla 200 milyonluq silah satışı müqaviləsini tam şəkildə reallaşdırmaq niyyətində deyil". Bu sözləri erməni deputat, "İrs" partiyasının parlament fraksiyasının rəhbəri Zarui Postanyan srağagün bildirib. Onun sözlərinə görə, Rusiya ATƏT-in Minsk Qrupunun üç həmsədrindən biri olmasına baxmayaraq, regionda güc balansını bərpa etmək istəmir.

"Moskva Azərbaycana milyard dollar məbləğində silah satmaqla bu balans pozub" - deputat iddia edib. Postanyan hesab edir ki, rəsmi Moskva Bakı ilə sıx əməkdaşlıq etdiyi, Azərbaycanın silahlı qüvvələrini gücləndirdiyi üçün Rusiya hərbiçiləri Ermənistanla çıxarılmalıdır.

Ermənistan parlamentinin xarici əlaqələr daimi komissiyasının sədri Artak Zakaryan isə Rusiya-Ermənistan münasibətlərinin cari vəziyyəti ilə bağlı fikirlərini bölüşürkən deyib ki, Rusiya və Ermənistanın birləşmiş Raket Əleyhinə Müdafiə Sistemi haqqında imzaladığı saziş parlamentdə müvafiq

Rusiyanın Ermənistanla silah şantajı - Azərbaycana 3 aylıq firsət...

Kremlə forpostu arasında davam edən 200 milyon dollarlıq silah ixtilafının yeni pərdəarxası; Moskva həmin silahları indi də orta q Hava Hücümündən Müdafiə Sistemi haqda sənədin ratifikasiyasından sonra vəd edir...

vaxtda nəzərdən keçiriləcək. Komissiya sədri qeyd edib ki, hazırda parlament hakimiyyətdən daxil olmuş qanun layihələrini nəzərdən keçirir: **"Xatırlatmaq istəyirəm ki, bu, ikitərəfli prosesdir və saziş Rusiya parlamenti tərəfindən ratifikasiya olunmalıdır. Bu proses hələ yekunlaşmayıb"**.

Ancaq bəzi məlumatlara görə, Ermənistan parlamenti sazişin ratifikasiyasını parlament önündə sənədə qarşı keçirilən etiraz aksiyasına görə yox, məhz 200 milyon dollarlıq silahla əlaqəli yubadır - ki, öncə silahlar, sonra ratifikasiya. Sənədin ratifikasiya üçün parlamentin gündəliyinə salınmasının 3 aya qədər çəkəcəyi deyilir. Belədirsə, bu, sözsüz ki, İrəvanın Moskvağa qarşı növbəti demarşdır.

Hər necə olmasa, ortada Moskvanın da İrəvana qarşı narazılığının olduğu aşkardır. Əks halda, Rusiya silahların verilişini uzatmazdı. İstisna deyil ki, Kreml öz "sadiq müttəfiqini" indi həm də bu yolla tənbəh eləmək qərarına gəlib. Bu tənbəhin formalarından biri də Azərbaycanla Rusiya arasında hərbi sahədə davam edən əməkdaşlıqdır. Moskva ermənilərə görə bu əlaqələri kəsmək və ya zəiflətmək niyyətində deyil.

Bunu Azərbaycanın müdafiə naziri Zakir Həsənovun Moskvağa rusiyalı həmkarı Sergey Şoyqu ilə iki gün öncəki görüşü də təsdiqlədi. Rusiyanın hərbi naziri görüş zamanı bildirdi ki, iki ölkə arasında hərbi-texniki sahədəki əməkdaşlıq strateji xarakter daşıyır. Azərbaycanlı

həmkarı ilə görüşdən şad olduğunu söyləyən S. Şoyqu onun da qeyd edib ki, iki ölkə arasında bütün sahələrdə olduğu kimi, hərbi sahədə də əməkdaşlıq yüksək səviyyədədir. Z. Həsənov da Rusiya və Azərbaycan arasında hərbi sahədə əməkdaşlığı yüksək dəyərləndirib. O, Rusiya müdafiə nazirini Azərbaycana səfərə dəvət edib.

Beləcə, Moskva bir daha İrəvana, ermənilərə mesaj vermiş olur ki, forpost Ermənistanla görə bölgənin açar ölkəsi Azər-

baycanla əlaqələri kəsməyə hazırlaşmır. Qənaət hasil olur ki, Rusiya Güney Qafqazla bağlı öz ənənəvi oyununu davam etdirir. Moskva ilə İrəvan arasında yaşanan bu sənədlilik, Kremlin İrəvana münasibətdə yeni qamçı-kökə siyasəti isə Azərbaycana istər danışmalar masası arxasında, istərsə də döyüş meydanında, həmçinin Rusiyaya münasibətdə əlavə firsətlər və ya manevr imkanları yaradır, onun mövqeyini gücləndirir.

□ Siyasət şöbəsi

Rusiya Ermənistanla "İsgəndər-M" göndərəcək?

Southfront.org ingilis dilli analitik saytı Ermənistanın mümkün NATO-Rusiya qarşılıqlı roluna dair hərbi analiz təqdim edib. Virtualaz.org xəbər verir ki, analizdə 102-ci Rusiya bazasının NATO ilə qarşılıqlı mühüm roluna malik olacağı göstərilir. Sayt yazır ki, Türkiyə ilə münasibətlər gərginləşəndən sonra 102-ci bazanın Rusiya üçün rolu və əhəmiyyəti daha da artdı. Hazırda Ermənistan NATO ilə Rusiya arasında Belarus kimi bufer dövlət rolunu oynayır.

Ermənistanla Rusiya qoşunlarının yerləşməsi Qarabağ münasibəti baxımından da Moskvağa gərəkdir. 102-ci bazanın tərkibinə 72 əsas döyüş tankı, 200 digər zirehli maşın, artilleriya sistemləri, o cümlədən "Smerç" reaktiv yayılım atəşi sistemləri daxildir. Bazanın qüvvələrini 988-ci zenit-raket polku və "Erebuni" aerodromunda yerləşdirilmiş MiG-29 qırıqları, müxtəlif döyüş vertolyotları tamamlayır.

Əgər vəziyyət gərginləşsə 102-ci hərbi baza yaxşı hazırlıq görmüş "xarici qırıqlara" qarşı aşağı intensivlikli döyüş əməliyyatları aparacaq, Ermənistanla qarşı irimiqyaslı müdaxilə halında isə əlavə qüvvələrin köməyə gəlişinə qədər bu ölkənin sərhədlərini düşmənin mühüm obyektlərini "İsgəndər-M" raketləri ilə vuraraq müdafiə edə biləcək.

Sayı qeyd edir ki, Ermənistanın Rusiya ilə birbaşa sərhədi yoxdur. Ancaq vəziyyət gərginləşsə, İran hava məkanını Rusiya qüvvələrinə açmaqla, hazırda Rusiya Ermənistanla qoşun qruplaşmasını gücləndirməyi əsas vəzifə kimi müəyyənləşdirib. Bundan sonra nə baş verəcəyi Qərbdən asılıdır. Əgər NATO Rusiya ilə qarşılıqlı yolları seçərsə, Ermənistanla Rusiya qoşunları strateji hesabları xeyli mürəkkəbləşdirə bilər.

Ermenistan rəhbərliyində təmsil olunan bəzi şəxslərin bu ölkədə nüvə silahının, o cümlədən "çirkli bomba"nın mövcudluğu ilə bağlı iddiaları beynəlxalq səviyyədə keçirilən tədbirlərdə də müzakirə mövzusu olaraq qalmaqdadır.

Qeyd edək ki, aprel döyüşlərindən sonra ermənilər davamlı şəkildə hələ SSRİ dövründən atom silahına malik olduqları barədə iddialar səsləndirməyə başlayıb. Ermənistanın keçmiş baş naziri və fəaliyyətdə olan parlament üzvü Qrant Baqratyan, o cümlədən general-mayor Arkadi Ter-Tadevosyan və bu ölkənin siyasi və hərbi rəhbərliyinin digər nümayəndələri defələrlə Azərbaycan əleyhinə hərbi əməliyyatlarda radioaktiv silahdan istifadə etmək niyyətlərini bildiriblər. Q.Baqratyanın "Ermənistanın atom silahı var"-bəyənətini İrəvanda heç kim təkzib etmədi. Bu mənada illərdir İranda axtarmadığı yer qalmayan Beynəlxalq Atom Enerjisi Təşkilatının Ermənistanı heç olmasa araşdırıcı missiya göndərməyə lüzum görməməsi təəccüb doğurur.

Bugünlərdə Diasporta İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə Andorra Knyazlığında keçirilən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin VIII Ali Səviyyəli toplantısındakı panel iclasında da bu məsələyə diqqət çəkilib. Prezident Administrasiyası rəhbərinin müavini Novruz Məmmədov bildirib ki, Varşava Paktı və SSRİ-nin süqutundan sonra meydana gələn konfliktlər beynəlxalq münasibətlərdə ədalətin yoxluğu səbəbindən baş verib.

Aprəldə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbay-

Qarabağ savaşına

düşən "atom bombası"

Beynəlxalq Atom Enerjisi Təşkilatının Ermənistanı heç olmasa araşdırıcı missiya göndərməməsi təəccüb doğurur

can ordusu ilə təmas xəttində həyata keçirilən hərbi təxribatlara toxunan N.Məmmədov diqqətə çatdırıb ki, aprel döyüşlərində Ermənistan tərəfi fosfor bombalardan istifadə edib, diplomatik korpusun hərbi attaşeləri də bunun şahidi olub. N.Məmmədov ermənilərin nüvə bombası ilə hədə-qorxu gəldiklərini də vurğulayıb.

N.Məmmədov Metsamor Atom Elektrik Stansiyasının bağlanması zəruriliyini diqqətə çatdırıb və bildirib ki, beynəlxalq cəmiyyət bu cür məsələlərə vaxtında reaksiya göstərməlidir, lakin işğalçı Ermənistanı heç bir təzyiq göstərmir, sanksiya tətbiq edilmir.

Politoloq Arzu Nağıyev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistanın həm keçmiş, həm indiki rəhbərliyi belə məsuliyyətsiz bəyanatları verəndə bir neçə məqsəd güdüdü: "Onlardan biri təbii ki, Azərbaycanı və regionu qorxu içində saxlamaqdır. İkincisi, Metsamor AES-i sökmək üçün

Avropa İttifaqından külli miqdarda vəsait almaq niyyətindədirlər. Üçüncüsü isə Sərkisyanın əleyhinə işləyən belə bəyanatla onu hakimiyyətdən uzaqlaşdırmaq idi. Lakin necə deyərler, bu, bir bumeranq effekti verdi və Azərbaycan bundan məharətlə istifadə etmək şansı qazandı. Bundan sonra Ermənistanın adı kütləvi qırğın silahlarının komponentlərinin qaçaqmalçılığı ilə hallandı, çirkli bomba məsələsi gündəmə gəldi. Bir sözlə, artıq "cin öz cürdəyindən çıxıb". **A.Nağıyev beynəlxalq aləmdəki ikili standartlara diqqət çəkdi:** "Təsəvvür edin ki, belə bəyanatlara görə Səddam Hüseyini asdılar, İran beynəlxalq sanksiyalarla üz-üzə gəldi və hələ də iqtisadiyyatını nizamala bilmir. Təbii ki, bu məsələnin beynəlxalq miqyasda müzakirəsi gözlənilən idi və gedişat göstərir ki, bu, heç də Ermənistanın xeyrinə bitməyəcək. Bu məsələnin Beynəlxalq Atom Agentliyindən də asılı olan məqamları var və Azərbaycan da bütün nəcəqlərdən istifadə etməklə buna nail olmalıdır".

Ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Üzeyir Cəfərov da məsələyə münasibət bildirdi: "Azərbaycanda belə bir deyim var ki, "bir dəli quyuya daş atdı, min ağıllı onu çıxarda bilmədi". Ermənistanın sabiq baş naziri sərsəm bir bəyanat səsləndirdi, indi aləm dəyib biri-birinə. Mən keçmiş SSRİ Zaqafqaziya Hərbi Dairəsinin məsul zabitlərindən biri kimi Azərbaycanın, Gürcüstanın və Ermənistanın həm o vaxtkı, həm də indiki hərbi gücü ilə

əlaqədar demək olar ki, bütün məlumatlara malik olmuşam. Amma ilk dəfə idi ki, guya Ermənistanın hansısa atom silahına sahib olması ilə bağlı məlumata rast gəlirdim. Aydın ki, bu silahla bağlı erməni tərəfinin səsləndirdiyi sərsəm iddia onların aprelin evvəllərində yaşadıkları çətin və məşəqqətli əzabların, çoxsaylı itkilərin və Ermənistan cəmiyyətinin necə panik, qorxu içində olmasının göstəricisi idi". **Ü.Cəfərov beynəlxalq səviyyədə Ermənistanın özbaşınalığına, həmçinin cinayətlərinə göz yumulmasına da etirazını**

NATO-Rusiya qarşılıqlı Azərbaycanı təsir edə bilər

Fərrux Məmmədov: "Rusiya öz əlaltıları ilə ölkənin milli təhlükəsizliyinə ciddi zərbə endirə bilər"

NATO qüvvələrinin Baltikyanı ölkələrdə dislokasiyasının zamanını açıqladı. Bu, 2017-ci ilin yanvar ayıdır. Qeyd olunur ki, NATO-ya üzv 28 ölkənin müdafiə nazirləri alyansın bir taburunun rotasiya qaydası əsasında Latviya, Litva, Estoniya və Polşaya yerləşdirilməsi barədə razılıq əldə ediblər.

ABŞ-ın NATO yanındakı daimi nümayəndəsi Duqlas Lyutun sözlərinə görə, hər birləşmədə şəxsi heyətin sayı 800-dən 1000 nəfərədək ola bilər və onlar hər 6-9 aydan bir əvəzlənəcəklər.

Eyni zamanda artıq Rusiya da Ermənistanın hava məkanını nəzarətə almasına hədəflənmiş ortağ Hava Hücumundan Müdafiə (HHM) Sistemi yaratmaq barədə İrəvanla imzalanan sazişin ratifikasiyası ərəfəsindədir.

Hesab olunur ki, Ermənistanın sonra bura Tacikistan və Qırğıstandan da daxil ediləcək. Qazaxıstan və Belarusda isə artıq bu sistemi qurublar. Ekspertlər hesab edirlər ki, bu, dolayısı ilə NATO ilə Rusiya arasında "soyuq müharibə"nin başlaması deməkdir. Bütün bunların isə Azərbaycana və regionda digər ölkələrə təsir edəcəyi istisna edilmir.

Eyni zamanda artıq Rusiya da Ermənistanın hava məkanını nəzarətə almasına hədəflənmiş ortağ Hava Hücumundan Müdafiə (HHM) Sistemi yaratmaq barədə İrəvanla imzalanan sazişin ratifikasiyası ərəfəsindədir.

Hesab olunur ki, Ermənistanın sonra bura Tacikistan və Qırğıstandan da daxil ediləcək. Qazaxıstan və Belarusda isə artıq bu sistemi qurublar. Ekspertlər hesab edirlər ki, bu, dolayısı ilə NATO ilə Rusiya arasında "soyuq müharibə"nin başlaması deməkdir. Bütün bunların isə Azərbaycana və regionda digər ölkələrə təsir edəcəyi istisna edilmir.

NATO Əməkdaşlıq İnstitutunun rəhbəri Fərrux Məmmədov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a bildirib ki, Avropada havadan müdafiə sistemləri artıq uzun zamandır ki, mövcuddur. Sadəcə olaraq, bu məsələ indi daha açıq şəkildə müzakirə olunmağa başlanıldı.

"Hələ Rusiya prezidenti Boris Yeltsin dönəmində Rusiya çox ağır şərtlər altında bir neçə strateji müqaviləyə imza atmağa məcbur idi. Səbəb isə Rusiyanın maliyyə ehtiyacının olması idi. Amerika da o zaman yaranmış siyasi prosesdən istifadə edərək Rusiyanın razılığı ilə Avropada havadan müdafiə sistemləri yerləşdirdi. İndiki proses bu raketlərin sayının çoxaldılması ilə bağlıdır. Əslində eyni prosesi də məhz Rusiya Ermənistan ərazisində apardı. Hazırda Rusiyanın Ermənistanı havadan müdafiə sistemi mövcuddur. Hədəf isə NATO ölkəsi, Türkiyə və gələcəkdə İrandır. Bu gün İranda nə qədər müttəfiq siyasət yürütsə də Rusiya bilir ki, İran güvənli dövlət deyil. Eyni proses də İrana aiddir. Onlar da Rusiyanı güvənli tərəfdaş hesab etmirlər. Bu baxımdan hazırda gedən siyasi münaqişələr bütünlükdə güc və mövqə nümayişidir. Amerika, dolayısı ilə NATO haqlı olaraq Avropanın təhlükəsizliyini qarant altına almaq üçün əlavə hərbi addımlar atır. Bu da normaldır, çünki yerləşdirdiyi əlavə hərbi qurğular NATO-ya üzv ölkələrin ərazisindədir. Bu isə alyansın təhlükəsizliyinə şərtidir. 2008-ci ildən hər kəs Rusiyanın aqressiyasının şahididir. Bu baxımdan Amerika və NATO Qlobal Təhlükəsizliyə və tərəfdaşların təhlükəsizliyinə bir növ cavabdeh tərəfdərdir. Bütün atılan addımlar da buna hesablanıb".

Proseslərin Azərbaycana təsiri barəsində isə F. Məmmədov aşağıdakıları bildirir: "Hazırda NATO, dolayısı ilə Amerika və Rusiya çəkişməsi siyasi, iqtisadi, hərbi sahələrdə açıq şəkildə hiss olunur. Bu, bir növ siyasi mövqə savaşına bənzəyir. Hansı tərəf güclü olarsa, onun əhatə dairəsi və təsiretmə gücü böyük olacaq. NATO genişlənmə xəttini tutur, Rusiya isə buna qarşıdır. Səbəb budur ki, NATO-nun genişlənməsi, Amerikanın böyüməsi deməkdir. Bu prosesdə Cənubi Qafqazın da xüsusi yeri var. Belə ki, Cənubi Qafqaz böyük bir səddir. Əgər bu səddi NATO keçərsə, yaxud da bura yerləşərsə, o zaman alyans üçün digər ərazilər o qədər də önəm kəsb etməyəcək. Təbii ki, bu proseslərdə regionda olan ölkələr də müəyyən qədər hərbi, iqtisadi, siyasi bəziqlərlə üzleşəcəklər. Basqı edən tərəf isə Rusiyadır. Azərbaycanın bu məsələdə fərqli tərəfləri var. Belə ki, ölkəmizdə beynəlxalq strateji layihələr icra olunur. Buna görə də Rusiya açıq şəkildə hər hansı bir təsiri edə bilmir. Ancaq öz əlaltıları ilə ölkənin milli təhlükəsizliyinə ciddi zərbələr endirə bilər. Bu da gizli formada baş verib. Lakin bir gün tərəf tutmağa məcbur olacaq. Gərək o məcburiyyətə xarici siyasət prioritetlərimizi elə bir şəkildə formalaşdıraraq ki, prosesin sonunda məğlub tərəf olmayacaq".

Rusiya hərbi təyyarələrini Xəzər üzərinə qaldırdı

Rusiya Xəzərdə 20 gəmi və aviasiyanın iştirakı ilə müdafiə təlimi keçirib. ANS bildirir ki, təlimlərdə "Tatarıstan" və "Dağıstan" raket gəmiləri, "Mahaçqala", "Astraxan" və digər kiçik raket və artilleriya gəmiləri, həmçinin iki "Su-24", "Su-25" təyyarələri iştirak edib.

Təlimlərin keçirilməsi barədə cənub hərbi dairəsinin mətbuat xidməti xəbər yayıb.

Hərbi dəniz təlimləri zamanı şərti düşmən aviasiyasına zərbələr endirilib. Gəmilərin Hava Hücumundan Müdafiə Sistemlərinin İdarə Mərkəzindən siqnal əsasında şərti hədəfləri tapıblar. Daha sonra həmin hədəflər artilleriya zərbələri vasitəsilə məhv edilib. Həmçinin qırıcı təyyarələr yerə çox yaxın məsafədən uçuşlar həyata keçiriblər.

Bundan başqa, təlimlərin gedişatında hərbi qulluqçular idarəetmənin təşkil məsələlərinin yerinə yetirilməsini həyata keçiriblər.

yunun 16-da milli azadlıq hərəkatının liderlərindən olan Məhəmməd Hatəmi Tantəkinin 3 mərasimi keçirildi. Müxalifət liderləri onun dəfn törəsinə qatılmasalar da, ölümündən 3 gün sonra təşkil edilən mərasimdə iştirak ediblər. Məhəmməd Hatəminin 3 mərasiminə Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər, Müsavat Partiyasının başkanı Arif Hacı, VHP sədri Sabir Rüstəmzadə, AXP sədri Pənah Hüseyn, KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu, AXCP sədri Əli Kərimli qatılıblar.

“Yeni Müsavat”a danışan İsa Qəmbər bildirdi ki, Məhəmməd Hatəmini 1980-ci illərdən tanıyır: “Onu Azərbaycanın milli dəyərlərinə, bütöv Azərbaycan ideyalarına bağlı bir insan kimi tanıyıram. O zaman müəyyən təmaslarımız, görüşlərimiz olub. Daha sonra isə onu “Çənlibel” diskussiya mərkəzinin qurucularından biri kimi bildim. Hərəkat dövründə isə kifayət qədər görüşlərimiz, söhbət və fikir mübadilələrimiz olub. Mövqələrimizdə üst-üstə düşən cəhətlər çox idi. Hər ikimiz Azərbaycanın müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü arzulayan, əsas hədəf kimi qəbul edən insanlar idik. Ancaq bu hədəflərə çatmaq yolunda fərqli yanaşmalarımız da mövcud idi. Buna görə də kifayət qədər maraqlı diskussiyalarımız, fikir mübadilələrimiz olub. Sonrakı mərhələdə də Məhəmməd Hatəmi Qarabağ savaşında bilavasitə bir döyüşçü kimi iştirak etməklə də vətəne bağlılığını, vətən uğrunda fədakarlığa hazır olduğunu, sözlərdə deyilən, sadəcə olaraq, söz olmadığını sübut edib. Məhəmməd Hatəminin Azərbaycan milli azadlıq hərəkatında özəl yeri var. Xüsusən meydan hərəkatında həlledici fiqurlardan biri idi. Hələ 1992-ci ilin 17 noyabrında biz hakimiyyətdə olduğumuz zaman Azadlıq meydanında bayram mitinqi keçirib, Meydan hərəkatının başlanmasını qeyd etmişdik. Orada da qeyd etmişdim ki, 1988-ci ilin meydan hərəkatında 3 xətt var idi. Həmin xətlərdən birinə Məhəmməd Hatəmi Tantəkin rəhbərlik edirdi. Bu xətt çox sərt, prinsipial, radikal bir milli azadlıq hərəkatı xətti idi. Bu xəttin daşıyıcıları hörmətə layiq insanlardır. Məhəmməd Hatəmi də həmin xəttin aparıcı insanlarından biri kimi hər zaman hörmət etdiyim şəxsiyyətlərdən olub. Zaman-zaman fikir ayrılıqları üzə çıxıb, Məhəmməd Hatəmi öz müsahibələrində, kitablarında da bizi tənqid edib. Bu da onun hüququdur. Allah ruhunu şad etsin. Allah imkan versin, ölkəmizin ərazi bütövlüyünü, Azərbaycanın gerçək inkişafını təmin edə bilək ki, onun kimi dəyərli şəxsiyyətlərin də ruhu şad olsun”.

Müxalifət liderləri ölümündən sonra Hatəmini dəyərləndirdilər

Onlar dəfn törəsinə qatılmasalar da, ölümündən 3 gün sonra təşkil edilən mərasimdə iştirak ediblər

VHP sədri Sabir Rüstəmzadə “Yeni Müsavat”a Hatəmi ilə bağlı fikirlərini bildirdi: “Hatəmi çox uzun illərdən bəri tanıdığım insan idi. O, Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində işləyən zaman mən də yaxınlıqda yerləşən “Yazıçı” nəşriyyatında çalışırdım. Fasilədə indiki “Fəvvarələr meydanı”da əyləşib, uzun söhbətlər, müzakirələr edirdik. Hələ meydan hərəkatı başlamamışdan öncə o, mənə Güney məsələlərinə həssaslığımı, mən də onun Güneydən olduğunu bildirdim. Ən azı bu duyğu bizim aramızda sıx münasibət yaratmışdı. Vətən sevgisi, Azərbaycanın bütövlüyü uğrunda mübarizə

onun həyatının ideali idi. Meydan hərəkatından öncə “Çənlibel” cəmiyyətinin qurulmasında, idarə olunmasında onun böyük rolu var idi. “Çənlibel”in ikinci toplantısında mənə “Qan yaddaşı” kitabımın müzakirəsini təşkil etmişdilər. Şeir kitabı olsa da, “Qan yaddaşı” milli hadisənin bərpası, keçmişə, tarixə qayıdış, bir növ gələcək mübarizələr üçün təməl hazırlayan kitab idi. 1988-ci ildə Meydan hərəkatı başlayan zaman Məhəmməd Hatəmi ilk günlərdə meydanın idarə olunmasında yaxından iştirak edib. Hətta bizim birlikdə şəkillərimiz də var. Sonradan yolumuz bir qədər ayrıldı. Onlar daha meydan gəlmədilər. Ancaq bu, qə-

tiyyə Məhəmməd Hatəminin mübarizə yolundan, hərəkatdan çəkilməsi demək deyildi. Məhəmməd Hatəmi həm də böyük ədəbiyyat adamı, folklorçu idi. O, folklor araşdırmaları ilə Azərbaycanın milli özünüdərk duyğusunun, milli şüurun yüksəlməsinə kömək edirdi. Yəni ədəbiyyat sahəsində də ciddi araşdırmaları var idi. Müəyyən mənada bəlkə də onun haqqı yetərinə verilmədi. Çox əziyyətlə yaşadı, proseslərdən uzaqlaşdı. Onun itkisi ağırdır. Məhəmməd Hatəmi Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda mübarizə tarixində adı qalacaq insanlardan biridir”.

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu bildirdi ki, Məhəmməd

Hatəminin yasında iştirak etmək mənəvi borclardır: “Məhəmməd Hatəmi milli azadlıq hərəkatından öncə bir sıra təşkilatların, xüsusilə də “Çənlibel”in yaranmasında xidməti olan adamdır. Bizim də mənəvi borcumuzdur ki, onun yasında iştirak edək. Qiymətli bir şəxs idi. Bundan o tərəfə isə tanışlığımız yox idi. Tədbirlərdə bir neçə dəfə görüşlərimiz olub və mövqələrimiz də çox zaman toqquşub. Allah rəhmet eləsin”.

Məhəmməd Hatəminin yas mərasimində gənc siyasətçilər də iştirak etdilər. Üzvlərinin gənc olduğu “AĞ blok”un lideri Tural Abbaslı hazırkı zamanın dünyəvi baxış kontekstində aşağıdakıları söylədi:

“Tantəkin milli azadlıq hərəkatının ilk liderlərindən olub. Ancaq təəssüf ki, son illər nə hakimiyyət, nə də müxalifət bu insana layiq olduğu diqqəti ayırmadı. Burada hakimiyyəti haradasa başa düşmək olur. Ancaq milli düşürgənin də buna laqəydliliyi var idi. Dəyərlərimizə qiymət verməyi bacarmalıyıq. Əgər qəhrəmanlarımızı, bizə görə əziyyət çəkənləri dəyərləndirməsək, növbəti dəfə heç kim qəhrəmanlıq etmək istəməyəcək. Allah rəhmet eləsin”.

Əli RAİS
Fotolar müəllifindir

Rus dilinin ləğvi məsələsinə fərqli baxış

Hikmət Hacızadə: “Kiçik ölkələrdə pilot dilindən istifadə olunması normadır və heç bir təhlükə kəsb etmir”

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun elmi işçisi Cahid İsmayilov bu yaxınlarda Azərbaycanda rus dilində təhsilin ləğv edilməsi təklifi ilə çıxış edib. C.İsmayilov təklifini rus dilində təhsilin ölkəmizdə qısa zamanda yaxa qurtarmalı olduğumuz imperiya qalıqlarından biri olması ilə əsaslandırıb.

Bu məsələnin müzakirəsi sənətimizə, buna qarşı çıxan ekspertlərlə yanaşı, onu müdafiə edənlər də çoxdur. Azərbaycan Konstitusiyasına və “Təhsil haqqında” Qanuna görə, vətəndaş doğma dilində təhsil almaqdadır. Amma növbəti bənd var; o bənddə başqa xarici dilə təhsil almaq istəyənlər üçün şəraitin yaradıldığı bildirilir. Bundan başqa, istənilən bölmənin məzunu başqa dildə (Azərbaycan, rus, ingilis və s.) təhsil ala bilər.

Bəs rəqəmlər nə deyir? 2016-2017-ci tədris ili üzrə Bakı şəhərində I sinfə şagird qəbulu müsabiqə əsasında aparıl-

an lisey, gimnaziya və digər ümumi təhsil müəssisələrinə, yeni Bakıda birbaşa nazirliyə tabe olan 15 məktəbdə ümumilikdə 2350 şagird I sinfə qəbul edilib. Onlardan 1 144 nəfər Azərbaycan bölməsinə, 1 206 nəfər isə rus bölməsinə qəbul olunub. Göründüyü kimi, rus bölməsinin payı 51,5%-dir.

Bu isə ölkədə rusdilli təhsilə tələbatın heç də az olmadığını sübut edir. Bundan başqa, Təhsil Nazirliyi rus bölmələrinin ləğv edilməsi haqda yayılan xəbərləri yalanlayıb.

Fakt isə onu göstərir ki, sovet dövründə rus dili ayrıca fənn kimi tədris edilirdi. Xarici dil kimi

“İndi ölkədə Azərbaycan dilinə qarşı təhlükə yoxdur”

yox, ölkənin ikinci dili kimi öyrədilirdi. Müstəqillik dövründə isə rus dili xarici dil sırasında daxil

edildi. İndi tədris planında rus dili yoxdur. Yalnız xarici dil fənləri var. Hər məktəb 2 xarici dil seçə

bilər. Lakin xarici dilə verilən ümumi dərs saatları yerində qalıb. Buna görə də rus dili saatları azalıb. Seçimə görə, xarici dil kimi rus dili, ingilis, alman, ərəb və s. dillər seçilə bilər.

Daha bir fakt isə ondan ibarətdir ki, əvvəllər məktəblərdə xeyli sayda rus dili müəllimi çalışsa da, sonradan bu müəllimlərə ehtiyac azaldığına görə onlar yenidən ixtisasartırma yolu ilə ixtisaslarını dəyişiblər.

Amma rus dili bu gün də beynəlxalq dil kimi qəbul olunur. Dünyanın bir çox ölkələrinə turist kimi gedən şəxslər rus dili bilgiləri sayəsində rahat səyahət edə bilirlər. Hələ də rus dili xarici dillər sırasında yer alır və turistlərə bir variant kimi təqdim olunur. Əksər ədəbiyyatların rus dilində olması, eləcə də ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə əməkdaşlığın olması da rus dili bilgilərini bütün hallarda vacib edir.

Politoloq, Azərbaycanın Rusiyadakı keçmiş səfiri Hikmət Hacızadə hesab edir ki, bu məsələdə birmənalı fikir söyləmək olmaz. Müsahibimizin sözlərinə görə, dünyadan informasiya Nyaqara axını ilə axır və Azərbaycan da kiçik ölkə kimi o informasiyadan hansısa formada yararlanmalıdır: “Biz balaca ölkəyik. O informasiyanı Azərbaycan dilinə tərcümə etmək iqtidarında deyilik. Biz başqa dil bilməsək - ingilis, rus, fransız - onda ölkədə dəhşətli savadsızlıq baş alıb gedəcək. Yaxşı, o

zaman rus dilindən imtina edin, ingilis dili gəlsin. Azərbaycan dili məsələsinə qaldırılan mövqeyini başa düşürəm. Bu mövqə o zaman əmələ gəlmişdi ki, sovet hökuməti azərbaycanlılardan sovet insanı yaratmaq istəyirdi, assimilyasiya yaratmağa çalışırdı və sair. İndi isə o təhlükə yoxdur”.

H.Hacızadə deyir ki, bizim bazarımız olduqca dardır və kitabı hansı dildə çıxarmaqdan asılı olmayaraq, 500 tirajdan artıq oxunmur. Müsahibimiz hesab edir ki, bu tiraja da heç bir tərcüməçi, nəşir sahib çıxmasa, biz də bixəbər qalacağıq. Hazırda ölkədə Azərbaycan dilinə təhlükə yoxdur. Yox, əgər kimsə buna görə narahatdırsa, rus məktəblərində Azərbaycan dilinin tədrisini gücləndirsin. Xarici ədəbiyyat jurnalları var. Dünyanın bütün ölkələrində çıxan kitabları rus dilinə tərcümə edirlər. Təəssüf edirəm ki, siz rus dilini bilmirsiniz və o kitabı da tərcümə etməyiblər. Necə olacaq? Bu, bir faktıdır ki, Skandinaviya ölkələrində də eyni vəziyyətdir. Orda da pilot dil ingilis dilidir. Onlar hər kitabı ingilis dilində oxuyurlar. Danimarka dilində yox, ingilis dilində oxuyurlar. Heç kim də narahat deyil. Hollandiyada da ali təhsil ingilis dilindədir. Kiçik ölkələrdə pilot dilindən istifadə olunması normadır və heç bir təhlükə kəsb etmir”.

Sevinc TELMANQIZI

“O məclisdə mən elə deputatlar gördüm ki, 5 ildə bir dəfə də ağızlarını açmadılar və mən indi də onların adını bilmirəm. Çünki bu adam bir dəfə danışmadı, bir dəfə səfərə çıxmadı. Sakitcə gəlib bir küncdə oturur və çıxıb gedir. O məclisdə 15-20 ildə ağızını bir dəfə açmayan deputatlar varsa, sən onları nə cür tanıyaçaqsan?” Bu sitat keçmiş millət vəkili Sabir Rüstəmخانının “Yeni Müsavat” a müsahibəsində yer almışdı.

Hər zaman cəmiyyətin müzakirə etdiyi mövzulardan olan “susqun deputatlar” bu dəfə də gündəmdədir. Məlum, parlamentin sessiyası öz işini tamamlamaq üzrədir. Amma bu günə qədər seçicisinə səsini tribunadan çatdırmayan, susqunluğunun gerçəkəndən qızıl olduğunu düşünən deputatlar var. Onlar bir qayda olaraq müzakirələrdə iştirak etmirlər, çıxış üçün yazılmır və jurnalistlərdən künc-bucaq qaçırlar.

İlkin versiyalar odur ki, deputatın çox danışması Milli Məclis rəhbərliyi tərəfindən o qədər də xoş qarşılanmır. Zaman-zaman bu cür “danışqan” deputatları gizli və açıq şəkildə xəbərdarlıq edilir, çox danışmağın o qədər də xoş olmadığı barədə mesajlar verilir. Bu isə müzakirələrin bəzən arzulanmayan mətləblərə toxunmasının qarşısını almaq məqsədi güdür.

“Yeni Müsavat”ın parlament yazarı Elşad Paşasoy bildirdi ki, Milli Məclisdə bir sıra deputatlar sanki parlament iclaslarında dinləyici funksiyasını yerinə yetirmək üçün

iştirak edirlər. Müsahibimizin sözlərinə görə, onların, sadəcə dillə desək, danışmaqla araları yoxdur: “Bir sıra hallar olub ki, onlara özəl müsahibə üçün müraciət etmişəm. Hər dəfə də deyiblər ki, “nə ehtiyac var müsahibəyə”? Sonra da deyirlər ki, biz onsuz da seçicilərin problemlərinin həllində iştirak edirik, ona görə də danışmağa ehtiyac görmürük. Parlament Jurnalistlər Birliyinin illik sorğuları olur. O sorğularda aktiv və passiv deputatları müəyyənləşdirirdik. Bir sıra hallarda danışmayan, fəallığı ilə diqqət çəkməyənlər çox sərt reaksiya verirdilər ki, parlament jurnalistlərinin onların fəaliyyətindən xəbəri yoxdur deyər onları passiv hesab edirlər. Amma parlament danışmaq üçün bir tribuna var. Qanunda da yazılıb ki, deputatlar danışdıqları üçün hüquqi məsuliyyət daşıyırlar”.

Həmkarımız dedi ki, parlamentin sonuncu tərkibi ilə bağlı maraqlı müşahidə olub. Onun sözlərinə görə, “deputatlar niyə danışmır” tipli yazılar mediada yer alandan sonra bir sıra deputatlar aktivləşiblər: “Onlar yanışa girir-

Axi sən niyə

susursan, deputat?

Elşad Paşasoy:
“Çox danışanda iradlar tutulduğu üçün çoxları çıxış etməyə ehtiyatla yanaşırlar”

miş kimi, aktiv söz almağa başladılar. Bu da diqqətdən qaçmadı. Elə deputatlar var ki, bir neçə çağırışdır parlamentdə təmsil olunurlar, onlar danışmağı, söz alıb çıxış etməyi təhlükəli hal hesab edirlər. Bəzi hallarda mövcud

Vahid Əhmədov:
“Yeni deputatlar siyasi arenada təzə olduqları üçün çəkinirlər”

problemlərdən danışanda sərt təpkiyə məruz qalırlar, çıxışları kəsilir. İqtidara yaxın deputatlar çox danışanda iradlar tutulur, tənbeh də olunurlar. Ola bilsin ki, onlar bu mənada çıxış etməyə ehtiyatla yanaşırlar. Düşünürlər ki,

nəse danışsalar, kiməsə xoş gəlməyə bilərlər. Amma ən zərərsiz mövzularda belə danışmağa tərəddüd etmələri qərribə görünür”.

“Danışılan yerə danışmaq üçün gedilməsinin özü də sual doğurur” deyən E.Paşasoy bu məsələ ilə bağlı bir təcrübəsini də xatırladı. Bildirdi ki, yeni seçilən deputatlardan birinə müsahibə üçün müraciət edəndə öncə qəzetin adını soruşub və “Yeni Müsavat” adını eşidən kimi “lazım olan da mən özüm deyəcəm” cavabını verib: “Hətta mətbuata da danışmırlar, özlərini də təqdim etməyə risk etmirlər”.

Deputat Vahid Əhmədov isə hesab edir ki, Milli Məclisdə aktiv millət vəkili çoxdur. Onun sözlərinə görə, uzun müddətdir parlamentdə təmsil olunanlar hər zaman aktiv mövqeləri, çıxışları ilə fərqlənirlər: “Bəziləri siyasi səhnədə yenidirlər, ona görə də siyasi arenda fikir söyle-

məyə çəkinirlər. Yəqin ki, bir-iki il sonra danışarlar. Danışan millət vəkili isə olduqca maraqlı mövzularda toxunurlar. Əhalini, xalqımızı narahat edən mövzuları müzakirəyə çıxarırlar”.

Müsahibimiz çox danışmağın siyasi baxımdan o qədər də xoş qarşılanmaması ilə bağlı fikrin yanlış olduğunu dedi. “Çox danışanlardan biri də mənəm” deyən müsahibimiz buna görə heç vaxt parlament rəhbərliyinin qınağına tuş gəlmədiyini və buna imkan vermədiyini dedi: “Biz əhalinin problemlərinə, xarici dünyada baş verənlərə toxunuruq. Milli Məclis rəhbərliyi də buna irad tutmur. Parlament danışmaq üçündür. Deputatlar küçədə danışmalı deyillər ki. Seçicisinin fikirlərini çatdırmalı olan deputat Milli Məclisin tribunasından istifadə etməlidir. Danışmağı qüsurlu hesab etmirəm”.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Necə edək ki, tətillə zəhərə dönməsin?

İstirahət mərkəzlərindəki təhlükəsizlik tədbirləri barədə bilmədiklərimiz; ekspert turizm şirkətlərini ittiham edir: “Faiz almaq üçün lisenziyasız, təhlükəli hotellərə müştəri yollayırlar”

Yay istirahəti deyəndə çoxumuzun ağılına Türkiyə, oradakı istirahət bölgələri gəlir. Amma bugünlərdə Türkiyə həm də terror məkanı olaraq yada düşür. İstanbulda, Ankarada bir-birinin ardınca baş verən terror hadisələri insanların gözünü qorxudub. Odur ki, bu qorxu ilə çox adam Azərbaycandakı istirahət mərkəzlərinə seçimlər arasında üstünlük verir.

Amma bu günə qədər ölkənin istirahət bölgələrində də insidentlər az olmayıb. Nabrandakı istirahət mərkəzlərinin birində hovuzda lazımı təhlükəsizlik tədbiri görülmədiyi üçün ayağını itirən azyaşlı körpə, “Atlant”da baş verən silahlı atışma, eləcə də bəzi istirahət mərkəzlərində aparılan yoxlamalar zamanı üzə çıxan neqativ hallar... Sonuncu daha çox qida təhlükəsizliyi ilə bağlı normativlərin pozulması ucbatından baş verir.

Bəs necə edək ki, tətillə zəhərə dönməsin? Daha doğrusu, təhlükəsiz istirahətin normaları nələrdir?

Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət

Komitəsi Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış “Mehmanxana və mehmanxana tipli obyektlərin təsnifatı, ulduz kateqoriyalarının müəyyənləşdirilməsi və qiymətləndirmədə meyarların tətbiq edilməsi barədə” Dövlət Standartını təsdiq edib. Standart “Azərbaycan Respublikasında 2010-2014-cü illərdə turizmin inkişafına dair Dövlət Proqramı”nın icrasını təmin etmək məqsədilə “Turizm və yerdəyişmə vasitələrinin xidmətləri” üzrə Texniki Komitə tərəfindən hazırlanıb. Sənəddə mehmanxana və mehmanxana tipli obyektlərin qiymətləndirmə meyarlarının tət-

biq edilməsinin məqsədləri, xidmətlərin səviyyəsinə dair vahid qiymətləndirmə metodikasının istifadəsi, obyektiv təsnifatın aparılması, təsnifat üzrə xidmətlərin monitorinqinin həyata keçirilməsi, mehmanxana və mehmanxana tipli obyektlərin seçimində istehlakçıya kömək göstərilməsi və s. məsələlərlə yanaşı,

mehmanxana və mehmanxana tipli obyektlərdə təhlükəsizlik tədbirlərinin tənzimlənməsi də öz əksini tapıb. Artıq mehmanxana və mehmanxana tipli obyektə ulduz verilməkdə olan orada tək xidmət səviyyəsi, müasir standartlara cavab verən avadanlıqlar yox, eyni zamanda bu avadanlıqların mühəndis, kommunal və

idarəetmə sistemlərinin effektivliyi də nəzərə alınır.

Turizm üzrə ekspert Fərman Əliyev “Yeni Müsavat” a açıqlamasında dedi ki, bu məsələdə əsas yük turizm şirkətlərinin üzərinə düşür. Belə ki, turizm şirkətləri əsasən lisenziya alan turizm obyektləri ilə işləsə, ortaya neqativ hallar çıxmaz. Nədən ki, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən aparılan monitorinqlərdə tək qiymət və keyfiyyət yox, eyni zamanda təhlükəsizlik, qidalanma və s. nəzərə alınır. Bu da lisenziyanın verilməsi zamanı əsas rol oynayır. İş qaydalarının quraşdırılması zamanı, yanğınsöndürmə sistemi, ərazinin ümumi mühafizəsi və bura kənar şəxslərin daxil olmasının qarşısını almalıdır. Xüsusilə uşaqların oynadığı ərazilərə təsadüfi insanların girişinə imkan verilməməlidir. Ekspert hesab edir ki, bəzi turizm şirkəti rəhbərləri faizlə işlədikləri üçün təhlükəsizlik tədbirlərinə önəm verməyən, hətta adı “qara siyahı”da olan hotellərə müştəri göndərilir ki, bu da öz növbəsində cənabət sayılır.

İstirahət mərkəzlərində əməl olunmalı təhlükəsizlik qaydaları var: 1. Təyin olunmuş tur marşrutunu pozmaq, 2. Hotelin daxili qaydalarına hörmətlə yanaşmaq, 3. Texniki təhlükəsizlik qaydalarına riayət etmək (qolf, qayıq gəzintisi, atraksionlardan istifadə), 4. Partlayıcı, pirotexniki malları, tez alışan maddələri içəri keçirərkən (ondan istifa-

də etməzdən öncə) mühafizə xidmətinə məlumat vermək, 5. Uşaqları heç bir zaman tək buraxmamaq.

Bundan başqa, nəzərə alınmaq lazımdır ki, yerli hotellərdə təhlükəsizlik həm hotelin daxili mühafizə xidməti tərəfindən, həm də DİN-in Baş Mühafizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən mühafizə olunur. İstirahət və tətillə hotelləri həm korporativ müştəriləri, həm də qonaqları qəbul edir. Ona görə də buradakı hotellərə daxil olan müştərilərin qeydiyyatı aparılmalı, avtomobillər yeraltı dayanacaqda daxil olduqda altı, baqaj yeri, eləcə də əllərində olan çantalar detektorlar vasitəsilə yoxlanılmalıdır.

Azərbaycan Turizm Assosiasiyası (AzTA) sədrinin müvafiq Muzəffər Ağakərimov isə mediaya açıqlamasında bildirdi ki, istirahət mərkəzlərinin fəaliyyətini, o cümlədən onlarda təhlükəsizlik məsələlərinin təşkili vəziyyətini öyrənmək üçün Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və AZTA tərəfindən il ərzində 2 dəfə monitorinq keçirilir.

Lakin assosiasiya rəsmisi hesab edir ki, istirahət mərkəzlərində təhlükəsizlik məsələsinin təminində yalnız bir deyil, bir neçə qurum iştirak etməli, hər bir rayonda müvafiq yerli orqanlar bu məsələlərə daim nəzarət etməli, mərkəz rəhbərləri işçilər arasında texniki təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı müsahibələr keçirməlidirlər.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Vüqar Bayramov

ABŞ faizi qaldırmadı, Bakıda "dollar yığılı" dayanmadı

Vüqar Bayramov: "Bu gün dollara tələb yenə yüksəkdir və bu da növbəti mərhələdə bahalaşmaya səbəb olacaq"

Bütün dünyanın diqqət mərkəzində olan ABŞ-ın Federal Ehtiyatlar Sisteminin (FED) iki gün davam edən iclası yekunlaşdı. Lakin gözlənilənlərin əksinə olaraq, uçot dərəcəsi dəyişmədi, 0,25-0,5% səviyyəsində saxlanıldı. Sonuncu dəfə ötən il dekabrın 16-da FED uçot dərəcəsinin baza faiz dərəcəsinə illik 0-0,25% rekord aşağı səviyyə ilə 0,25% artırır. Bu dəfə isə Federal Ehtiyatlar Sisteminin iki gün davam edən iclasın yekununda uçot dərəcəsinin dəyişməməsi ilə bağlı qərarı yekdilliklə qəbul edib. İclasın yekununa həsr olunan protokolda bildirilib ki, bu ABŞ-da işsizlik səviyyəsinin azalma tempinin zəifləməsi ilə bağlıdır.

Bundan başqa, FED 2016 və 2017-ci il üçün iqtisadi artım tempi ilə bağlı proqnozlarını azaldıb. Belə ki, bundan öncə bu il üzrə iqtisadi artım 2,2 faiz səviyyəsində gözlənilirdisə, ABŞ Mərkəzi Bankı proqnozunu 2 faizə endirib. Qeyd edək ki, FED-in növbəti iclası iyulun 26-27-də keçiriləcək.

FED-in uçot dərəcələri dəyişməz olaraq saxlanması Azərbaycanda müsbət qarşılıq. Çünki istənilən halda dolların dünya bazarında möhkəmlənməsi manat üçün təzyiqlə formalaşdırır. Lakin cəmiyyətdə belə bir rəy də var ki, hökumət "Formula-1" yarışları bitdikdən sonra devalvasiyaya gedəcək.

İqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov okeanın o tayında verilən qərarı şərh edərək bildirdi ki, FED-in uçot dərəcələrini artırmaması gözlənilən idi: "May ayının əvvəllərində FED-in açıqlamasında uçot dərəcələrinin artırılacağı bildirilirdi. Amma mayın sonunda, açıq şəkildə bildirildi ki, FED uçot dərəcələrinin mərhələli şəkildə artırılmasının tərkibindədir. 2015-ci ilin sonlarında FED uçot dərəcələrini 2 faizə çatdıracağı planlaşdırırsa da bu proqnoza əməl etmədi. Bu baxımdan, uçot dərəcələrinin mərhələli şəkildə artırılması gözlənilir. Güman edilir ki, ümumilikdə 2016-cı ildə uçot dərəcəsi cəmi bir dəfə artırılacaq. Yəni qarşıdakı yarım il ərzində bir dəfə artım olacaq".

FED-in uçot dərəcəsinin artırılmamasının səbəbinə gəlincə, V. Bayramov bildirdi ki, bu, son statistik rəqəmlərlə, xüsusilə də ABŞ-da işsizlik səviyyəsinin artması ilə bağlıdır: "Çünki işsizliklə bağlı gös-

tərcilər proqnozlaşdırılan rəqəmdən daha çoxdur. Bu da FED-in qərarına təsir göstərdi. Ölkənin makroiqtisadi göstəriciləri bəlli olduqdan sonra FED artıq uçot dərəcələrinin artırılmasına ehtiyatla yanaşdı. Birləşmiş Ştatlardakı makroiqtisadi göstəricilər uçot dərəcələrinin artırılmasını dəstəkləmədi. Digər tərəfdən, ABŞ dollarının kəskin möhkəmlənməsində maraqlı görünür. Çünki bu, Birləşmiş Ştatların ixrac qabiliyyətinə mənfi təsir

göstərir. Məlumdur ki, FED uçot dərəcəsinin artırılması ilə bağlı qərar qəbul etsəydi, dollar dünya bazarında möhkəmlənmiş olacaqdı".
Ekspertin fikrincə, FED-in bu qərarı ondan xəbərlər verir ki, ABŞ bu il dünya bazarında dolların möhkəmləndirilməsini istəmir: "Əgər uçot dərəcəsi artırılarsa idi, bu, manatın məzənnəsinə də təsir göstərəcəkdə. Dünya bazarında dolların möhkəmlənməsi, bu valyuta tələbin artması manata psixoloji təsirlərin artmasına gətirib çıxaracaqdı. İndi də dollar tələbi yüksəkdir və bir müddət də belə qalacaq. Çünki vətəndaşlar hələ də dollarla yığımlara üstünlük verirlər, idxalın həcmində artımlar var. Bu baxımdan, FED-in son qərarı manata təzyiqləri azaltsa da, dollara olan tələbin azalması üçün yetərli olmayacaq".

"Formula-1" yarışlarından sonra Azərbaycan ma-

natinın üçüncü dəfə devalvasiyaya uğrayacağı ilə bağlı iddialara rəy bildiren V. Bayramov vurğuladı ki, bu, Mərkəzi Bankın davranışından asılıdır: "Mərkəzi Bank valyuta bazarının liberal olduğunu bildirir. Ancaq realıq ondan ibarətdir ki, Mərkəzi Bank bazarda əsas oyunçudur. Buna görə də devalvasiyanın olacağını dəqiq proqnozlaşdırmaq mümkün deyil. Lakin dollara tələbin yaxın vaxtlarda da yüksək olaraq qalacağını demək olar. Dolların manata olan məzənnəsinin mərhələli şəkildə artacağı gözlənilir. Amma bunun devalvasiyaya gətirib çıxarmaması birbaşa Mərkəzi Bankın mövqeyindən asılı olacaq. Bu gün valyuta bazarında baş verənlər ondan xəbər verir ki, dollara tələb yüksəkdir və bu da növbəti mərhələdə dolların bahalaşmasına gətirib çıxaracaq".

Formula-1" yarışlarından sonra Azərbaycan ma-

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Cəlilabad çiyələkləri GMO-dur?

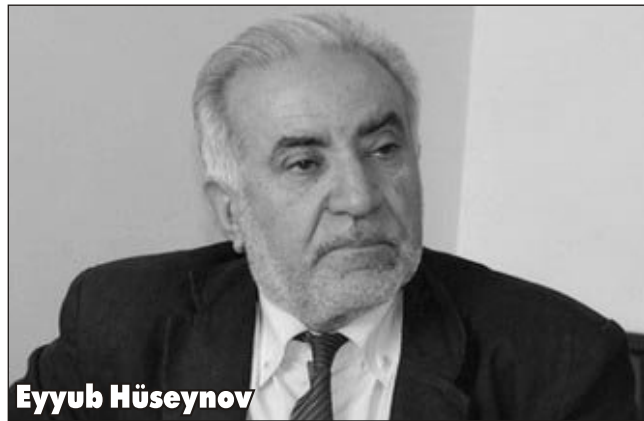
Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri: "Nə qədər ki, laboratoriyalara ictimai nəzarət yoxdur, bu vəziyyət davam edəcək"

Azərbaycanda geni dəyişdirilmiş bütün bitki və bitki materiallarının istifadəsi qadağan edilir. Bununla bağlı layihə Milli Məclisdə birinci oxunuşdan keçib.

Her iki layihənin qeyd hissəsində deyilir ki, qadağanın pozulması Cinayət və İnzibati Xətalər məəcəllələri ilə məsuliyyət yaradacaq.

Maraqlıdır, bu qərar da digər qərarlar kimi kağız üzərində qalacaq, yoxsa? **Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseyinov Milli Məclisin bununla bağlı**

fəaliyyətindən razı olduğunu dedi: "GMO-nun yayılmasının qarşısını almaq üçün yeddi ölkənin iştirak etdiyi Avropa İttifaqının maliyyəşirdirdiyi layihənin icraçılardan biridir. Mən bu layihə çərçivəsində Hindistanda, Malayziyada, Pakistanda, Britaniyada və sairə yerlərdə olmuşam. Bunun qarşısını almaq üçün Birləşmiş Millətlər

Eyyub Hüseyinov

ler Təşkilatının sənədləri var. Lakin GMO ölkədə irəliləyir. Çox təəssüflər olsun ki, Azərbaycanda GMO-nun tərəfdarları da var. Məni də GMO-nun tərəfdarı olmağa cəlb etmək üçün beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən çoxlu təşəbbüslər göstərilirdi. Mən hazırda Milli Məclisdə aparılan bu işlərdən çox razıyam. GMO bəşəriyyətə sürətlə irəliləyir. Dövlətlər, o cümlədən də Azərbaycan çıxış yo-

xəyal olaraq kağız üzərində qalır. Məsələn, duzun yodlaşdırılmasına dair 2001-ci ildə qəbul olunmuş qanun bu gün də ecaib vəziyyətdədir və icra olunmur. Ölkədə yoduz duzun satışı davam edir. Abşeron rayonunda Seyran adlı şəxs hələ də küçələrə səpilən duzu yodlaşdırıb əhaliyə satır. Təəssüflə qeyd edirəm ki, Azərbaycanda birtərəfli siyasət-biznesin inkişafı siyasəti yeridilir. Belə olan təqdirdə dövlətin bu xoş məramlı qərarları da kifayət qədər effektiv yerinə yetirilməyəcək. Azərbaycanın ətraf mühit geomüxtəlifliyi sürətlə deformasiyaya uğrayır".

□ Günel MANAFLI

Türkiyə, bu gecə "bitdi"

"Ay-ulduzlu" komanda 52 ildir ki, İspaniyaya qalib gələ bilmir; İtaliya və İsveç oyunu gərgin mübarizə vəd edir

Bu gün "Avro-2016" da ikinci turun üç oyunu keçiriləcək. Saat 17:00-da İtaliya və İsveç milli komandaları qarşılaşacaq. Saat 20:00-da Xorvatiya-Çexiya, 23:00-da isə İspaniya-Türkiyə matçları keçiriləcək.

Təbii ki, son Avropa çempionu İspaniya ilə Türkiyə arasında oyun Azərbaycanda da böyük həyəcanla izlənəcək. Bu səbəbdən də oyunların zaman ardıcılığını pozaraq öncə bu matç haqda yazacağıq.

Türkiyə Xorvatiya ilə ilk oyunda komandanı sevməyən hər kəsi üzdü. Söhbət ondan getmir ki, Türkiyə ezəli və həm də güclü rəqibinə minimal hesabla udubuz. Yox. Ən pisi odur ki, Türkiyə Avropa çempionatının səviyyəsindən aşağı futbol göstərdi. Türkiyə stabil oynayan komanda deyil-bunu illərdir bilirik, buna öyrəşmişik də. Komandanın zəif nöqtələrini görüb, sonra deyib-danışırıq, üzülürük, amma yenə baxırıq, yenə sevirik, yenə sevinirik, bu gecə yenə baxacağıq, yenə... Yox, bu gecə üzülmək istəməzdik...

Gecəki rəqib isə... İspaniyadır. Məhəllədə təzə top qovan uşağa İspaniyalı soruşsan, əzbərdən Ramos, Fabregas, David Silva, Buskets, İniyesta deyəcək. Çönlüb gedəndə də baxasan ki, futbolkasının arxasında Kasilyas yazılıb. İspaniya artıq müasir futbolda az qala top sözü kimi assosiasiya olunacaq bir komandadır.

Start oyundan sonra (İspaniya Çexiyayı 1:0 məğlub edib) futbol mütəxəssislərinin rəyinə görə də İspaniyada heç nə dəyişməyib. Del Boske ondan dəyişiklik istəyən kütlənin dediklərinə qulaq asmayıb. İspaniya 6 il əvvəl necə oynayırdısa elə yenə də elə oynayır. Topa aşırı nəzarət, baş gicəlləndirən çoxsaylı kombinasiyalar, azarkeşi yoran kərdə ötürmələr...

İspaniya illərdir ki, hər şeydən əvvəl yarımmüdafiəçilərin komandasıdır. Del Boske bu sistemi onu İspaniya mətbuatının

da nə qədər acımasız tənqid etsələr də, dəyişmir, deyəsən, dəyişməyəcək də. "Axı niyə də bu sistemi dəyişsin?" deyər, sual edirlər. Bu sistemi dünyada İspaniyandan yaxşı oynayan yoxdur. Bu "tiki-taka" oyun taktikası ortabab bir Avropa ölkəsini futbolun paytaxtı edib, milyardları ölkəyə gətirib, gətirir, gətirəcək də...

İspaniya minimal hesabla uduğu Çexiya oyununda xüsusi bir güc göstərmədi. Pike qol vurdu, ispanlar uddu. Maraqlı bir statistika da varmı: Del Boskenin rəhbərlik etdiyi İspaniya bu cür miqyaslı çempionatların startında sən demə, heç vaxt qalib gəlməyibmiş.

İspaniya hələ daha yaxşı oynayaçaq, çünki Fransaya çempion kubokunu aparmağa gəlib. Bu hazırkı İspaniyanın bezi oyunçularının son Avropa çempionatının olduğunu da unutmayın. Məsələn, mayda İnyestanın 32 yaş tamam oldu...

İspaniya-Türkiyə oyunu üçün rüsdilli idman sayılan heç nə yazmır demək olar ki. Hamı İspaniya-Xorvatiya oyunun üçüncü turda olacağı havasına köklənib sanki. Xorvatiya haqda ötən yazılarımızda qeyd etmişik: əla komandadır və ispan-xorvat qarşılaşması gərgin oyun vəd edir. Amma hələ bu gün Türkiyə var axı... İspanlar olmaya rəqibi ciddiyyə almırlar? Əlbəttə, mümkün olası iş deyil.

Bəs bu gecə İspaniyaya qalib gəlmək necə, mümkündürmü? Doğrusu, hesablamalarla Türkiyə xorvatlarla heç-heçə etməli, ispanlara məğlub olmalı, çexləri isə udmalı idi. Xorvatlar artıq bu planı pozub, sırada çexlər olsaydı Türkiyəyə bir az rahat olardı, üçüncü turu şansa bağlamaq mümkün olardı. Bu gecə ispanlar Türkiyəyə azarkeşlik edənlərin planını poza bilər.

O zaman iş qalır Anadolu türklərinin dediyinə -oyunpozanlığa, yeni İspaniyaya qalib gəlməyə. Qalib gəlmək mümkün olmasa, heç-heçəyə nail olmaq. Bu da mümkünsüzsə, oynamaq. Ukrayna kimi oynamaq. Almaniyaya məğlub oldular, amma meydanı başlan dik tərkdə etdilər. Türkiyəyə

demə...

yaraşan da bu! Komandanın şüarı var: "Biz bitdi demədən, bitməz!" Ya bu gecə bitərsə?

Uduzsaq belə nə etməli? Dünya çempionatına daha yaxşı komanda hazırlamalı, daha yaxşı oynamalı, saçə yox, qol vuran qıça (bacacaq) düzən və güc verməli.

Tərslikdən statistika da bu gecə biz deyən demir: Türkiyə 52 ildir ki, İspaniyaya qalib gələ bilmir. 1954-cü ildə dünya çempionatının seçmə mərhələsində türklər ispanları 1:0 hesabı ilə udub. O tarixdən yarım əsr keçir... Ən son 2010-cu il dünya çempionatının seçmə mərhələsində Türkiyə İspaniya millisi ilə bir qrupda olub və hər iki oyunda məğlub olub.

Bu gecəyə həm də Del Boske-Fatih Terim derbisi kimi də baxmaq. Avropanın "qoca qurdları". Fatih hoca da Del Boske kimi ötkəm, inadçı deyirlər. Bəlkə onun da bilmədiyimiz bir planı var.

Oyunu serbiyalı hakim Milorad Majič idarə edəcək. Gecəyanı hər nəticəyə hazır olmaq.

İtaliya 16 il İsveçin qapısından top keçirə bilməyib!

İtaliya və İsveç oyunu da gərgin mübarizə vəd edir. İsveç İrlandiya ilə ilk turda bərabərliyə qaldı,

bu isə Zlatan İbrahimoviçin komandasının işini xeyli çətinləşdirdi. Nəzərə alsaq ki, hesab 1:1 olsa da, İsveç rəqib qapısına İbrahimoviçin ciddi cəhdlərinə baxmayaraq, qol vura bilmədi. İbrahimoviçin qapı önünə atdığı topu Klark öz qapısından keçirdi. İsveçin çempionatın debütantı İrlandiyaya xüsusi çətinlik çəkməkdən qalib gələcəyi deyilirdi, amma İsveç özü canını məğlubiyyətdən bir təhər qurtardı. Futbol biliciləri İsveçin ilk matçda uğursuzluğunun Zlatanla bağlı olduğunu deyirlər. Belə ki, komandanın kapitanı üzərinə bütün oyunun yükünü götürməyə çalışır və bu da İsveç millisinə problem yaradır.

İtaliya isə ilk oyunda çox yaxşı təsir bağışladı. Halbuki Belçika ilə oyundan əvvəl qos-qoca İtaliyanı "dünənin uşaqlarının" - amma Allah tərəfi istedadlı və topla əla oynamağı bacaran belçikalıların - "ayağına verənlər də" vardı. Müdafiə futbolunu oynamağı sevməyən İtaliya millisi isə rəqibin oyunda yeganə forvardı Lukakunun fərqlənməsinə imkan vermədi. Əvəzində özləri iki top vuraraq qrupda lider olacağı deyilən rəqiblərinə qalib gəldilər, Avropa çempionluğuna iddialı olduqları ortaya qoydular.

İsveç isə İtaliya üçün asan rəqib deyil. Maraqlı bir statistika: 1971-ci ildən 1987-ci ilədək, yeni düz 16 il İtaliya İsveçin qapısından top keçirə bilməyib.

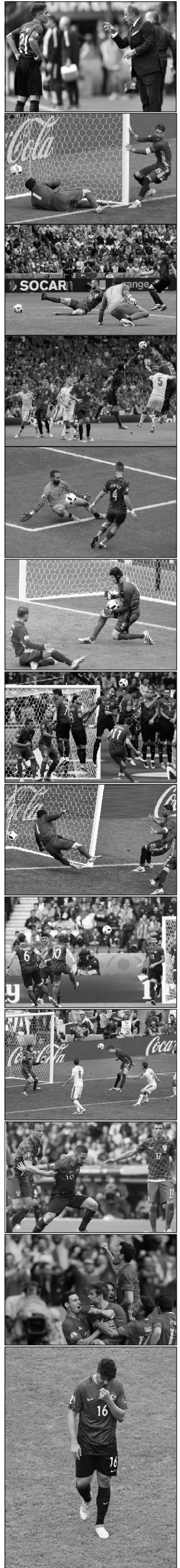
İsveç və İtaliya üçüncü dəfədir ki, Avropa çempionatının final mərhələsində görüşəcəklər. "Avro-2014" də Zlatan İbrahimoviçin vurduğu top sayəsində (oyun 1:1 hesabı ilə başa çatıb) İtaliya qrupda qalib və evə qayıdıb. "Avro-2000" də isə İtaliya millisi 2:1 qalib gəlib.

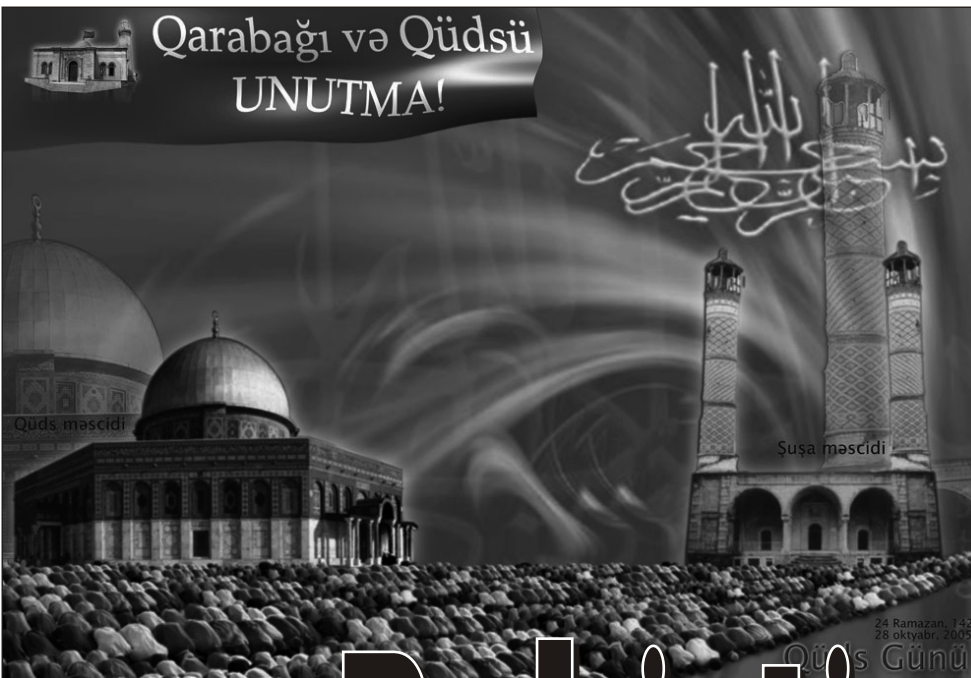
Aydın ki, bu oyunda italyanlar heç-heçə də qane edir. Ehtimal ki, İtaliya əks-hücum taktikasını seçəcəklər və uduzmağa çalışacaqlar. İbrahimoviçin komandasına isə qələbə daha çox lazımdır.

Xorvatlar "6-ıqı" vura biləcəkmi?

Çexiya-Xorvatiya çəmi iki dəfə yoldaşlıq görüşündə qarşı-qarşıya gəliblər. Bir oyunu xorvatlar udub, bir oyun isə heç-heçə nəticələndi. Xorvatlar ispanlarla oyuna daha rahat çıxmaq üçün bu gün çexləri məğlub etməyə və xallarını 6-ya çatdırmağa çalışacaqlar. Çexlər isə Türkiyə kimi qrupda çətin vəziyyətə düşüb.

□ Nazim SABİROĞLU

Cümə söhbətləri

Bismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
Ramazan ayını yaşamaqla bağlı dinimizin çoxlu mübarək tövsiyələri vardır. Bu tövsiyələrə diqqət yetirmək - Ramazan ayının mahiyyətinə varmaq, onun nemətlərindən maksimum faydalanmaq baxımından çox əhəmiyyətlidir. Allah Təala bu nəciş işdə hər bir axtaran insana Öz tofiqatını nəsib etsin, inşaallah!

Bizə doğru gələn behişt

Ramazan ayını bənzətmələri bağlı çox maraqlı məqamlar var. Həmin bənzətmələr bu mübarək ayı tanımağa yaxşı kömək edir. Bu bənzətmələr arasında çox önəmli yeri Ramazan ayının behiştə oxşadılması tutur. İslam alimləri buyurur ki, hər il görüşümüze gələn mübarək Ramazan ayı - cənnətdən bir parçadır ki, Allah Təala bizim maddi dünyanın yandırıcı cəhənnəminə daxil edir və bizə fürsət verir ki, özümüzü bu İlahi süfrənin başında hiss edək, behiştə daxil olaq.

Bu bənzətmədən görürük ki, dinimizin nəzərində maddi dünya cəhənnəm odunun yandırıcı mahiyyətini özündə daşıyır, lakin insanın öz ixtiyarındadır: o, bunu behiştə də döndərə bilər, cəhənnəmə də.

Bəziləri həmin 30 günü behiştə daxil olurlar. Bəziləri o 30 günün bəreketindən bütün il boyu faydalanırlar. Gələn ildeki Ramazan ayına qədər özlərində bu mübarək enerjiyi daşıyırlar. Bəziləri isə bütün ömürlərini bu behiştə keçirirlər.

Bəzi insanlar isə bunun kənarından qəflət halında keçirlər ki, bu, çox böyük narahatlıq yaradan bir haldır.

Ariflər xatırladı ki, bu ayın ən böyük hədəfi və məqsədi - təqvvədir. Və bunu əldə etmək - insanın öz iradəsindədir. İnsan gerek şey etsin, bu ayın bəreketindən götürə bilsin, özünü islah edə bilsin. Nəinki tek özünü islah etməklə kifayətlənsin, insan gerek bacarsın digərlərin də islahına təkən versin, yardım etsin.

İnsanın daxilində ki, bu qədr istedad və bacarıq, ucalış və təkamül imkanı müəyyən edilib, bunlardan istifadə edərək hədəfinə çatma bilməsə, özünü çox təəssüfedicə bir du-

Behiştin bu dünyada olan parçası

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

özünün bütün nemətlərini bizim ixtiyarımıza təqdim edir. Sanki bir nuraniyyət gətirir həyatımıza mübarək Ramazan ayı. Bacaran insan, bir il bu nuraniyyəti gəzdirir. Elə insan da var ki, bu nuraniyyəti bütün ömrü boyu itirir.

Amma vay olsun o insanın halına ki, bu nuraniyyəti görməkdən belə məhrumdur, o ki qalsın bunu qəbul etmək əzminə malik olsun. Belə insan özünü həqiqi mənada məhv etmişdir. Belə isə Allahdan istəyə ki, bizə qəflətdən çıxmağı və nuraniyyətə qovuşmağı qismət etsin. Diqqət etsək, Ramazan ayının gündəlik dualarında mənfiliklərdən qurtulmaq diləkləri ilə yanaşı, müsbətliklərə yönəlməyə yardım üçün dualar da var.

Təkcə mədənin, əzaların orucu deyil mübarək Ramazan ayının orucu. Bu, həm də təfəkkürün, düşüncənin orucudur. Təfəkkürün təmizlənməsi, zehni fəaliyyətin müsbətə doğru dəyişməsi üçün insan maksimal sürətdə özü ilə məşğul olmalı, öz daxili aləminin ayrı-ayrı tərəflərinin islahına diqqət yetirməlidir.

Özlərini bağışlanmaqdan məhrum edənlər

Bir kəs ki, öz daxilindəki eybəcərliklərlə, mənfiliklərlə, böyüklü-küçüklü günahlarla vidalaşmaq istəyirsə, Ramazan ayı bunun üçün ən gözəl fürsətdir. Bu ayın adında, mahiyyətində günahı məhv etmək vardır. Böyük İslam Peyğəmbəri (s) buyurur: "Ramazan

(ayı) günahları yandırdığına görə "Ramazan" adlandırılmışdır".

Dinimizin nəzərində, Ramazan ayında, xüsusilə Qədr gecəsinin əhyalarında bağışlanmayan insan - çox fərasətsiz və uğursuz bir məxluqdur. Rəsuli-Əkrəmdən (s) nəql edirlər: "Kim Ramazan ayını yaşasa və bağışlanmasa, Allah Təala onu Öz rəhmətindən uzaqlaşdırar".

O, sonsuz bəreketlərlə dolu bir süfrədən əliboş və ac bir vəziyyətdə durmuşdur. Həzrət Peyğəmbər (s) buyurur: "Ramazan ayında bağışlanmayan kimsə, bəs hansı ayda bağışlanacaqdır?!"

Bu qədər lütfün, nemətin

əxlaqi rəzilətlərinə görə özünü tənbeh etsin. Və bütün əməllərin mizandan keçiriləcəyi Qiyamət günündən sonra özünü minilliklər boyu davam edəcək əzaba düşür ediyi üçün də heç kəsə irad tuta bilməyəcək. Yalnız özünü tənbeh etmək onun qismətinə düşəcək.

Əsas mövzular müqəddimələrdə həll edilir

Bu bəreketli ayı dərk etməyə yaxınlaşmaq üçün, nümunə olaraq mübarək Ramazan ayının 11-ci günün duasında keçən mətləblərə diqqət edək. Duada buyrulur: "İlahi, bu gün məni ehsan etməyə həvələndir! Belə bir gündə mənə günah və əxlaqsızlığa qarşı nifrət oyat! Mənə qəzəb və cəhənnəm atəşini haram et! Ey pənahsızların ən Ulu Pənahi!"

Duada keçən ehsan etməyə həvələndirməyin mahiyyətində gözəl əməl, gözəl iş dayanır. Bu, çox önəmli məsələdir. Biz bəzən elə bilir ki, yaxşı işlərlə pis işlər arasında seçim etmək məsələsi biz onlarla qarşılaşdığımız an həll olur. Yəni verəcəyimiz qərarın

cəhənnəm atəşinə qarşı nifrət oyat! Mənə qəzəb və cəhənnəm atəşini haram et! Ey pənahsızların ən Ulu Pənahi!"

Duada keçən ehsan etməyə həvələndirməyin mahiyyətində gözəl əməl, gözəl iş dayanır. Bu, çox önəmli məsələdir. Biz bəzən elə bilir ki, yaxşı işlərlə pis işlər arasında seçim etmək məsələsi biz onlarla qarşılaşdığımız an həll olur. Yəni verəcəyimiz qərarın

Ehsanın insanın həyatına təsiri

Duada keçən ehsan kəməsi bizim dilde adətən məhdud anlamda başa düşülür, amma əslində ehsan daha geniş anlamdadır. Ehsan - yeni bütün gözəl işlər, bütün Allah bəyənən işlər. Biz Məsullarımızın (ə) buyuruşlarından görürük ki, belə əməllərin insanın həyatına da, ölümünə də təsir

sanki həmin zamanda yarandığını düşünürük. Halbuki, bir çox hallarda mövzular müqəddimə məsələlərdə həll olunur. Məsələn, indi Ramazan ayıdır, amma bu ayın bəreketindən biri çox faydalanır, biri az faydalanır, biri bir əməli daha rahat edir, bir digəri isə başqa bir əməli daha rahat icra edir və s. Bu, həmin ay yaranan bir məsələ deyil, ildən gələn məsələdir. İl ərzində formalaşan vərdişlər məsələsidir. Məsələn, birinin vərdişi var ki, il ərzində günəşin çıxmasını qarşılayır. Biri də var ki, elə il boyu sübh namazına elə durur ki, Günəşin çıxmasına yaxın olsun. Namazı qılır, bir az sonra gün də çıxır. Belə adam mübarək Ramazan ayında bu işi qaydaya salmaq istəyə, çətin olacaq. Amma il ərzində bunu özünə vərdiş edən, çalışın, bunu Allahdan istəyən, ən azı, həftənin bəzi günlərini, heç olmasa, ayın bəzi günlərini belə edən, ən azı Rəcəb və Şaban aylarında buna səyləri olan adam mübarək Ramazan ayında da bunu çox böyük şövqlə və rahatlıqla edəcək. Özünə vaxt ayırmaq, tərbiyəyə vaxt ayırmaq, Quran oxumağa vaxt ayırmaq və başqa məsələlər də bu cürdür. İl ərzində Quran oxuyanların xoş halına, onlar özlərini mütəmadi olaraq Quran oxumağa öyrəşdiriblər. Bu, onlarda mələkə halına keçib, fraqmental deyildir. Adam da var ki, mübarək Ramazan ayında buna başlamaq istəyir, təbii ki, çətin olacaq. Yeni il ərzində biri müqəddiməsini hazırlayıb və Ramazan ayında da bəhrələyə bilər, biri isə hazırlamayıb. Məsələn, əhya ge-

ləri var. İmam Sadiqdən (ə) belə nəql edirlər: "İnsanlar öz ömürlərindən çox öz yaxşılıq və ehsanları ilə yaşayırlar. Həmçinin əcəllərinin çatmasından çox günahlarının nəticəsində ölürlər". Yeni yaxşı əməllər ömrü uzatdığı kimi, pis əməllər də ömrü qısaltır.

11-ci günün duasında keçən bir başqa mətləb bu idi ki, Allahdan istəmişdik ki, günah və əxlaqsızlığa, fisq işlərə, fəsiqliyə qarşı bizlərdə nifrət yaratsın. Duadan görüldüyü kimi, nəinki biz elə işləri görməməyi, hətta o cür işlərə bizdə nifrət olmasını istəyirik. Fasiqliyin nə olduğu ilə bağlı Allah Peyğəmbərindən (s) belə nəql edirlər: "Möminə təhqiramız sözlər demək - fasiqlik (fisqdır), onunla müharibə etmək - küfr, onun ətini yemək (qeybətini etmək) - Allaha itaətsizlikdir".

Allahım, bizi bu mübarək ayın hörmətinə xatir, bağışla.

Allahım, bu günahla, fəsadla dolu dünyada, Sənin dərgahında haramlardan çəkinməyi və buyurduqlarına əməl etməyi bizlərə nəsib et.

Allahım, bizə dilimizin, gözümüzün, qulağımızın, əzalarımızın, qəlbimizin, düşüncələrimiz oruc olmasını nəsib et.

Allahım, bizi sui-zənlərdən, pis düşüncələrdən, qeybətdən uzaq et.

Allahım, bizi bəyənmədiyini, boş, mənasız işlərdən uzaq et.

Allahım, ailələrimizdə mübarək Ramazan ayının nuraniyyətini yaşatmağı nəsib et.

Allahım, o kəs ki, qəlblər Onun intizarındadır - mövlamız 12-ci İmamın (ə.f.) zühuru-nu təcil et. Amin!

Bakıda gürcülərdən ibarət oğru dəstələr niyə çoxalıb?

Mağazalardan və mənzillərdən oğurluq edən gürcülər əsasən qrup şəklində fəaliyyət göstərir

Bakıda son zamanlar müxtəlif cinayət əməlləri törətdiyinə görə həbs olunan Gürcüstan vətəndaşlarının sayı artıb. Bu barədə konkret olaraq hansısa bir statistikaya istinad etməsək də, hüquq-mühafizə orqanlarının yaydığı rəsmi məlumatlardan bu qənaətə gəlmək olar. Mağazalardan və mənzillərdən oğurluq edən, hətta insan oğurluğu kimi cinayət əməllərinə görə həbs edilən gürcülərin əsasən qrup şəklində fəaliyyət göstərdiyi görünür.

"Bakıda gürcünü girov götürən gürcülər tutuldu", "Gürcülərdən ibarət cibgir dəstəsi tutulub", "Mənzillərə qənim kəsilən gürcülər tutuldu" kimi başlıqlı yazılar yerli mətbuatın gündəmində tez-tez yer alır.

Hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən aparılan araşdırmalar zamanı məlum olur ki, törətdikləri müxtəlif cinayət əməllərinə görə məsuliyyətdən yayınmaq istəyən şəxslər arasında sığınacaq olaraq Azərbaycanı seçmək istəyənlər də var.

Bəs görəsən, bu cür kriminal dəstələrin Azərbaycana gəlməkdə marağı nə-

dir? Ekspertlərin fikrincə, buna əsas səbəb Mixail Saakaşvili dönəmində Gürcüstanda qanunların sərtləşdirilməsi, əvvəllər ölkədə meydan sulayan kriminal dəstələrin, avtoritetlərin fəaliyyətinin sifra endirilməsi, onlar üzərində qurulan basqıların çoxalmasıdır. Artıq hər bir sahədə qanunların danışdığı Gürcüstanda kriminal dəstələrin üz tutduğu əsas ölkələr sırasında ilk yerdə Rusiya var. Onların bir qismi isə Azərbaycanı seçir.

"Borçalı" Cəmiyyətinin sədri Zəlimxan Məmmədli mövzu ilə bağlı müsahibə zamanı danışmışdır.

Z.Məmmədli deyir ki, Gürcüstanda da kriminal dəstələr var və onların sırasına qoşulan azərbaycanlılar da az deyil.

"Dünyanın hər bir ölkəsində oğurluq hadisələri olur və onlar qanunla cəzalandırılırlar. Azərbaycanın özündə də hər gecə müxtəlif cür cinayət hadisələri baş verir. Bu cür hadisələr etnik, kimlik tanımır. Ancaq

Gürcüstanda qanunun aliliyi təbii ki, var. Saakaşvili dövründə hüquqi dövlət qurulub. İndi də bu qoyulmuş ənənə davam etdirilir. Statistika baxsaq, son zamanlar Azərbaycandan Gürcüstana istirahətə gələnlərin, investisiya qoyanların sayının 10 il bundan əvvəlkinə görə xeyli sayda artdığını da görə bilərik. Ancaq hazırda Gürcüstanda demokratik vəziyyətin kriminal dəstələrin başqa ölkələrə getməsinə necə təsir etdiyini demək çox çətindir. Məlumdur ki, qanunun ali olduğu yerdə insanlar rahat şəkildə yaşayır. Gürcüstanda da kriminal dəstələr var. Hətta onlarla iş birliyində olan azərbaycanlılar da var. Bakının özündə də oğurluq edən quldur dəstələri var. Bu dəstələr arasında azərbaycanlılar, Borçalıdan olanlar da az deyil. Ancaq bunları sistemləşdirib "gürcülərin sayı artıb" demək,

məncə, doğru deyil. Qanunun ali olmadığı, Azərbaycan kimi cəmiyyətlərdə qanundan kənar əməllərə meyillilik çox olur"- deyir Z.Məmmədli bildirdi.

Təşkilat rəhbəri deyir ki, qanunun ali olmadığı ölkələrdə insanların kriminal hadisələrə, qanunsuzluqlara meyli daha çox olur: "Çünki qanunla onların sosial müdafiəsi, həyat şəraiti təmin olunmadığından onlar qanundan kənar hallara yol verirlər. Qanunun ali olduğu ölkələrdə kriminal hadisələrin, xüsusilə də oğurluq hallarının statistikasi həmişə aşağı olur. Məsələn, Avropa ölkələrində bu cür hallar çox nadir hallarda müşahidə olunur. Ən çox kriminal hadisələr isə avtoritar ölkələrdə müşahidə olunur. Avropa dəyərlərinə meyilli bir cəmiyyət qurmaq istəyən ölkələrdə kriminal hadisələrin azalması müşahidə olunur".

□ İ.MURADOV

Kişilər!!! Axırmıçı şansı!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə diünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün diünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Yenilik! Rusiyada təhsil almış və Moskvada müdafiə etmiş tibb elmləri namizədi, təcrübəli həkim Darya İvanovna

varikoz və postvarikoz trofik yaraları, habelə diabetik yaraları özəl metodika ilə, cərrahi müdaxiləsiz müalicə edir.

Tel (051) 634-40-01

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Elan

Ələkbərov Vüsal və Vüqar Ziyad oğlu qardaşlarına məxsus Bakı şəhəri Nərimanov rayonu, Əliəşrəf Əlizadə küçəsi 11, mənzil 45 ünvanlı evin kupçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

MUSAVAT

Son səhifə

N 132 (6453) 17 iyun 2016

Adrenalin artırmaq üçün donuzları timsahlara yedizdirdilər

Amerikanın Luiziana ştatının Nyu Orleans şəhərinə gələn turistlər bütün dünyanı şoka salıb. Onlar bir bataqlıqdakı donuzları izləmək və həyəcan yaşamaq adına sonuncularını canından edib. Belə ki, turistlər əvvəlcə maraqla donuz sürüsünü izləyiblər. Amma daha sonra bu maraqlı bəş etməyib və həyəcan, ekstim yaşamaq arzusunun düşüblər. Bataqlığa yemək ataraq donuzları yaxınlaşdırən turistlər donuzların şüursuz davranacağına əmin olublar. Nəticədə ac donuzlardan biri timsahın yaxınlığındakı yemə yaxınlaşarkən sonuncunun onu yeməsinə səbəb olub. Mənzərəni izləyən turistlər bunu videoya çəkərək sosial şəbəkədə paylaşdılar. Onların bu davranışı ciddi etirazlara səbəb olub.

Maşını ilə geriye doğru 30 kilometr gedib Rekordlar Kitabına düşmək istəyir

Türkiyənin Rizə şəhər sakini, 37 yaşlı professional sürücü Mustafa Mərd maşını geriye doğru sürərək bir ilk imza atmaq və Ginnesin Rekordlar Kitabına girmək istəyir. Kiçik yaşlarından maşın sürməyə başlayan Mərd geriye doğru maşın sürməsi ilə diqqət çəkir. Geriyə doğru 30 kilometr yol alan Mustafa Mərd bunu 100-150 kilometrə qədər artırdığı zaman Ginnesin Rekordlar Kitabına girmək üçün müraciət edəcək: "Özü də mən düz yolda geri maşın sürməkdən danışmıram. Söhbət problemlə yolda geriye doğru maşın sürmək bacarığından gedir ki, mən də bunu bacarıram".

Gün ərzində telefona 60 dəfə baxırsızsa...

İsveçli alimlər sübut edib ki, son illər insanların telefon asılılığı xəstəlik həddinə çatıb. Belə ki, hətta yemək zamanı belə telefonu əlindən yerə qoymayan insanlar var. Alimlər son bir il ərzində müxtəlif sosial təbəqədən olan 600-ə yaxın insan üzərində təcrübə keçirib. Məlum olub ki, gündəlik iş rejimində insanlar gün ərzində 60 dəfə telefona baxırlarsa, bu, artıq telefon xəstəliyinin əlamətidir. 60 dəfə baxış isə təkcə zəng və mesajları təqib etmə mənasını vermir. İnsanlar heç bir səbəb olmadan, heç bir bəhanəsiz telefonlarına baxır. Ya keçmiş mesajlara nəzər

salır, ya gələn telefon zənglərinin saatına. Bundan başqa, rəyi soruşulan insanların çoxu telefonuna

zəng və SMS gəlməyən zaman stress keçirir, aparatın xarab olmasından şübhələnir.

Xəstəlik kişilərə daha pis təsir edir

Aparılan son araşdırmalar zamanı məlum olub ki, soyuq dəymə və ya qrip olarkən kişilər qadınlara nisbətən daha çox əziyyət çəkirlər. İngiltərənin Darhem Universitetindən olan nevroloq Amanda Elison bildirir ki, kişilər simptomları şişirtməklə, onlar həqiqətən də özlərini çox pis hiss edirlər. Sırr bədənin hərəkəti də daxil olmaqla, bir çox göstəricilərin tarazlığına cavab verən beynin zonaları arasındakı fərqdədir. Belə ki, uşağ yaşlarında qadın və kişilərdə beyin zonaları eyni ölçüdə olur. Lakin yeniyetmə yaşlarında onlar oğlanlarda testosteronun təsiri nəticəsində böyüyür.

Söhbət nüvələrin preoptik zonasından gedir. İnfeksiya orqanizmə daxil olduqda bədən ondan xilas olmaq üçün hərəkəti artırır. Hərəkətin qalxması ilə isə məhz nüvə məşğul olur. Kişilərdə zonaların həcmnin böyüməsi səbəbindən temperatur reseptorları daha çox olur. Ona görə də kişilərə hərəkətin qalxmasına tab gətirmək daha çətindir. Bunu beynin çəkilməmiş şəkili sübut edir.

Tutuqşunu çəngəllə öldürdü, 6 ay həbs edildi

Vaşinqton sakini Riçard Atkinson heyvanla amansız davrandığı üçün 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum olub. 63 yaşlı amerikan bu ilin avqustunda sevgilisinə məxsus tutuqşunu çəngəllə öldürüb. Məhkəmə zamanı Atkinsonun vəkili bildirdi ki, o, həmin gün baş verənləri xatırlamır. Buna səbəb onun həmin gün bəzi dərmanlar qəbul etməsidir. Beyli adlı tutuqşunun sahibəsi isə deyib ki, bu sevimli quş onunla 18 il boyunca yaşayıb. Kişi təxmin edir ki, tutuqşunu öldürməsinə səbəb onun aramsız olaraq onu təhqir edən sözləri deməsi olub. Məhkəmə Riçarddan sevgilisinin tutuqşusunu vəhşicəsinə öldürdüyünə görə dəyən mənəvi ziyanı ödəməyi də tələb edib. Bundan başqa, vəhşi kişi 5 il müddətində ev heyvanı saxlaya bilməz.

Qoroskop
(17 iyun) Sabuhi Rahimli

QOÇ - Tale-yüklü məsələlərin həlli üçün perspektivli təqvimdir. Mövcud problemlərinizi aradan qaldırmaq üçün əhəmiyyət kəsb edən adamlarla görüşün. Məsuliyyətsizlik etməyin.

BUGA - Bu gün istirahətə tamamilə ara verməli, işgüzarlığınızı artırmalısınız. Yeni işlərə başlamaq haqqında sövdələşmələr aparın. Bu addım böyük perspektivlərdən xəbər verir.

ƏKİZLƏR - İştirakçısı olduğunuz prosesləri gərginləşdirməyin. Qanqaraldan işləməyiniz, hörmətiniz artacaq. Günün ikinci yarısını bütünlüklə maliyyə məsələlərinə həsr edin.

XƏRÇƏNG - Daxili süstlüyünüz təxminən saat 14-ə qədər davam edə bilər. Bu səbəbdən bəzi məsələlərdə ehtiyatlı olmalısınız. Günortadan sonra nüfuzlu və etibarlı adamlarla görüşməyiniz vacibdir.

ŞİR - Müəmmalı bir tarixdir. Özünüzlə bağlı situasiyalara nəzərdə saxlaya bilməyəcəksiniz. Yaxşı olar ki, etibar etdiyiniz adamların rəyi ilə hesablaşsınız. Sizə kömək göstərəcəklər.

QIZ - Daxili duyğularınızı tənzimləmək üçün fiziki işlərdən uzaq olun. Bu gün ulduzlar məclislərdə iştirakınızdan da xəbər verir. Dəvətləri qəbul etməyə çalışın. Səhhətinizə fikir verin.

TƏRƏZİ - Sürprizlərlə dolu bir təqvim yaşayacaqsınız. Kiçik gərginlikləri nəzərə almasaq, ətrafınızda cərəyan edən hər bir hadisə üreyinizcə olacaq. Maraqlı görüşləriniz də gözlənilir.

ƏQRƏB - Axşam saat 18-ə qədər nəzərdə tutduğunuz planları reallaşdırmaqda heç bir problemlə rastlaşmayacaqsınız. Sonrakı saatlarda isə ehtiyatlı olmalı, əsas vaxtınızı evdə keçirməlisiniz.

OXATAN - Həqiqətə yaxın olan arzularla yaşayın. Paxıl və bədxah adamlara fikir verməyin. Gələcək işlərinizi indidən planlaşdırın. Yeri gəlmişkən, bu gün uzaq yola da çıxmamalısınız.

OĞLAQ - Qarşınızda dayanan bu təqvim hamıdan çox sizin üçün uğurlu olmalıdır. Odur ki, vaxtınızı boşa verməyin. Müxtəlif ünvanlara baş çəkməklə maddi və mənəvi rahatlıq qazana bilərsiniz.

SUTÖKƏN - Qarşınızda kifayət qədər uğurlu bir tarix durub. Xüsusilə nahara qədər baş verəcək hər bir prosesdən yararlanmalısınız. Çox istəyinizə çatacaqsınız, yalnız pul ilə bağlı riskli sövdələşmələri təxirə salın.

BALİQLAR - Daxili gərginliyiniz xeyli səngiyəcək. Əvəzində isə başınıza yeni ideya və perspektivli fikirlər gələcək. Həlli mürəkkəb olan işlərə girişməyin. Sizə passivlik yaraşmır.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Kişilər özlərinə bənzəyən qadınları sevgili seçirlər

Kişilər üz xətli özlərinə bənzəyən qadınları daha cazibədar hesab edirlər. Fransadakı Monpel-ye Elm İnstitutunun mütəxəssisləri yeni araşdırmalarından sonra bu qənaətə gəliblər. Sən demə, güclü cinsin nümayəndəsi göz rəngi, yanağında qonuz kimi özəllikləri üst-üstə düşən qadınlarla birlikdə olmağı üstün tuturlar. Belə ki, araşdırma çərçivəsində könüllülərə 100 qadının fotosu göstərib. Onlardan üzərində fotosopla əməliyyatlar aparılan şəkillərdəki qadınlardan xoşlarına gələnləri seçmək tələb edilib. Nəticədə kişilərin çoxu özləri ilə eyni göz-saç rəngi, eyni dodaqlara sahib olan qadınları seçiblər. Onlar özlərinə bənzəyən qadınların daha cazibədar olduqlarını düşünürlər. Ən azı bir uşağı olan onlarla cütlüyün qatıldığı digər araşdırma da eyni nəticəni verib. Ümumiyyətlə isə kişilər özlərinə həyat yoldaşı, sevgili seçərkən daha çox fiziki özəlliklərə, qadınlar isə insanlığa, sosial statusuna diqqət edirlər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.